

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Kar

Az online tartalommegosztó szolgáltató felelőssége a CDSM irányelvben

Tudományos Diákköri dolgozat

Témavezető:

dr. Erdős István
egyetemi adjunktus

Készítette:

Kovács András Félix

Budapest, 2022

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
2. A CDSM irányelv	5
3. A szabályozás piaci háttere: a value gap.....	6
4. Az online tartalmegosztó szolgáltató fogalma.....	9
5. A szolgáltató közvetlen felelőssége	13
6. A felhasználókra kiterjedő engedélyezés követelménye	16
7. A safe harbour vége	17
8. A felelősségi mechanizmus engedély hiányában.....	17
8.1. A 17. cikk (4) bekezdés a) pontjának feltétele	18
8.2. A 17. cikk (4) bekezdés b) pontjának feltétele	20
8.3. A 17. cikk (4) bekezdés c) pontjának feltétele	23
9. A startup klauzula	26
10. A jogszerű felhasználás biztosítékai	27
11. A panaszkezelési mechanizmus	28
12. Megoldási javaslatok.....	30
13. Záró gondolatok	33
Felhasznált irodalom:	34

1. Bevezetés

Az internet gyökeres átalakulás küszöbén állt az ezredfordulón. A technológiai fejlődésének köszönhetően a különböző tartalmak online megosztásának feltételei tömegesen is elérhetővé váltak. Folyamatosan növekedett az internethasználók száma,¹ és egyre gyorsabb adatátvitel vált lehetővé.² Mindeközben a tartalmak létrehozását szolgáló eszközök is egyre könnyebben hozzáférhetőek lettek.³ Ezzel lépett az internet a Web 2.0 korszakába, amelynek középpontjában már nem a professzionális tartalomszolgáltatók által készített, hanem a felhasználók által előállított tartalmak álltak.⁴ A hierarchikus jellegű, egyirányú kommunikációs modell helyett a többirányú információcsere vált meghatározóvá. Ezt a folyamatot a közösségi oldalak, így többek között a videómegosztó platformok térhódítása jellemezte.⁵ Ezek a platformok rendkívüli jelentőségre tettek szert a gazdaság, a kultúra, a közélet vagy éppen a tudomány területén.

A fogyasztási szokások átalakulása számos új lehetőséget kínált az érdekeltek számára. Szélesebb közönségnek, gyorsabban és személyre szabottabban lehetett hozzáférést biztosítani különböző tartalmakhoz.⁶ Ezek új üzleti modellek és piaci szereplők megjelenését eredményezték.⁷ A lehetőségek azonban kihívásokkal társultak. A megváltozó gazdasági erőviszonyok feszültséget keltettek az érdekeltek között, miközben a gyors és drasztikus átalakulással csak nehezen tudott lépést tartani a szerzői jogi szabályozás.

A digitalizáció és a szerzői jog kapcsolata a 90-es évek második felétől egyre hangsúlyosabban jelent meg az Európai Unió napirendjén. A Bizottság 1995-ös zöld könyve a szerzői és szomszédos jogokról az információs társadalomban már felfigyelt az online tartalompiac által nyújtott lehetőségekre,⁸ de megjelentek az internet szerzői jogra gyakorolt hatásaival kapcsolatos aggályok is.⁹ A Bizottság 1997-ben tette közzé továbbá az elektronikus kereskedelemmel kapcsolatos európai kezdeményezésről szóló közleményét, amelyben már

---

¹Világbank: Az internetet használó személyek (a népesség %-ában). <https://data.worldbank.org/indicator/IT.NET.USER.ZS> (utolsó letöltés ideje: 2022. október 24.)

² Ryan, Johnny (2010). *A History of the Internet and the Digital Future*. London. Reaktion Books. 150.

³ i. m. 150.

⁴ i. m. 139.

⁵ i. m. 150.

⁶ Henning-Thurau, Thorsten – Ravid, Abraham S. – Sorenson, Olav (2021). The Economics of Filmed Entertainment in the Digital Era. *Journal of Cultural Economics*. 45. évf. 2. sz. 158.

⁷ Lásd az audiovizuális művek esetében: Harkai István (2020). Új üzleti modellek az audiovizuális művek nyilvánosságához közvetítésében. *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*. 15. évf. 2.-3. sz. 7–38., 7–35.

⁸ A Bizottság zöld könyve a szerzői és szomszédos jogokról az információs társadalomban, Brüsszel, 1995.7.19. COM(1995) 382 végleges, 24.

⁹ i. m. 54.

szerepelt a szerzői jogok online környezetben való megfelelő védelmének követelménye.¹⁰ Ezek a dokumentumok szolgálták az EU szerzői jogát az elkövetkezendő időszakban alapvetően meghatározó, a szerzői jogot a digitalizációra tekintettel elsőként szabályozó¹¹ 2001-es InfoSoc irányelv¹², illetve a 2000-es Elker irányelv¹³ alapjául.

A 2010-es évek közepére felerősödtek azok a hangok, amelyek szerint a 90-es évek végén megalkotott irányelvek felett eljárt az idő.¹⁴ Ugyan a jogalkotó InfoSoc és az Elker irányelv elkészítése során tekintettel volt az internet által várhatóan előidézett fejleményekre, a tartalomfogyasztási szokások a Web 2.0 világában előre nem látható mértékben és módon változtak meg. Az új, internetközpontúvá váló környezetben a korábban nem tapasztalt kihívások miatt az online tartalompiac eltérő szabályozása tűnt szükségesnek.

Az Európai Unió a technológiai fejlődés következtében megváltozott körülményekre tekintettel fogadta el a digitális egységes piacon a szerzői jogról szóló (EU) 2019/790 irányelvet (a továbbiakban: CDSM irányelv).¹⁵ Az irányelv egyik legjelentősebb rendelkezése a védelem alatt álló tartalmak online tartalmegosztó szolgáltatók általi használatát szabályozó 17. cikk, amely alapvető változásokat hozott a szolgáltatókra vonatkozó korábbi felelősségi szabályokhoz képest. Tekintettel a szóban forgó szolgáltatók az élet számos területén betöltött fontos szerepére, érdemes tisztában lenni az új szabályok tartalmával és annak az online tartalompiac szereplőire gyakorolt hatásaival.

Dolgozatomban összefoglalom az irányelv megalkotásának folyamatát, ismertetem a szabályozás mögött meghúzódó piaci hátteret, így a value gap jelenségét, áttekintem az irányelv releváns felelősségi rendelkezéseit, értékelem az új felelősségi rendszert, és megoldási javaslatokat kínálok a feltárt problémákra. A dolgozatban nem vizsgálom a Digital Services

---

¹⁰ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak, valamint a Régiók Bizottságának az elektronikus kereskedelemmel kapcsolatos európai kezdeményezéséről, Brüsszel, 1997.4.16., COM(97) 157 végleges, 18.

¹¹ Tóth Andrea Katalin (2016). Az európai szerzői jogi harmonizáció és a territorialitás kérdése. *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*. 11. évf. 4. sz. 12.

¹² Az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve (2001. május 22.) az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról, HL L 167., 2001.6.22., 10–19. o.

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve (2000. június 8.) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól (Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv) HL L 178., 2000.7.17., 1–16. o.

¹⁴ Kroes, Neelie (2014). Our single market is crying out for copyright reform. Kluwer Copyright Blog. <http://copyrightblog.kluweriplaw.com/2014/07/14/eu-commissioner-kroes-our-single-market-is-crying-out-for-copyright-reform/> (utolsó letöltés ideje: 2022. 10. 26.), Leistner, Matthias (2017). Copyright Law on the Internet in Need of Reform. *Journal of Intellectual Property Law & Practice*. 12. évf. 2.sz. 136-149. Ferri, Federico (2020). The dark side(s) of the EU Directive on copyright and related rights in the Digital Single Market. *China-EU Law Journal*, 7. évf. 1-4. sz. 25.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács irányelv javaslata a digitális egységes piacon a szerzői jogról, Brüsszel, 2016.9.14. COM(2016) 593 végleges, 1. pont, Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/790 irányelve (2019. április 17.) a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg), HL L 130., 2019.5.17., 92–125. o. (3) preambulumbekzdés

Act¹⁶ szabályait. A rendelet 2. cikk (4) bekezdés b) pontja szerint ugyanis az nem érinti a szerzői jogról és a szomszédos jogokról szóló uniós jogot, így a CDSM irányelvet sem. A Bizottság álláspontja szerint ez azt jelenti, hogy a DSA szabályai nem alkalmazhatóak az online tartalmegosztó szolgáltatókra.¹⁷ A dolgozat továbbá elsősorban arra kíván választ adni, hogy a CDSM irányelvben lefektetett szabályok kifejezetten a szerzői jog területén megfelelő egyensúlyt alakítottak-e ki az érintettek között.

2. A CDSM irányelv

A CDSM irányelv megalkotása annak az EU-s szerzői jogi szabályzás felülvizsgálatára irányuló nyilvános konzultációnak az eredményére vezethető vissza, amelyet a Bizottság számos más kérdés mellett az online tartalmak felhasználásának témájában bonyolított le 2013 decembere és 2014 márciusa között.¹⁸ Már ekkor megjelent a közös jogkezelő szervezetek és producerek oldaláról több olyan kritika, amely a tárhelyszolgáltatók Elker irányelv 14. cikke szerinti felelősségi szabályait kifogásolta, a jogsértő tartalmak hatékonyabb kiszűrését szorgalmazta, valamint a safe harbour intézmények átalakítása mellett érvelt.¹⁹

A konzultációt lezáró jelentés után a Bizottság 2015 májusában tette közzé az Európai digitális egységes piaci stratégiát,²⁰ majd 2015 decemberében jelent meg „*A korszerű, európaibb szerzői jogi keret felé*” címet viselő közleménye.²¹ Ez utóbbi dokumentum már kifejezetten megjelölte az online tartalmegosztó szolgáltatókra vonatkozó szabályok megreformálásának igényét, sőt megállapította, hogy az értékek méltányos megosztása nem biztosított.²²

---

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet) (EGT-vonatkozású szöveg), HL L 277., 2022.10.27., 1–102. o.

¹⁷ Quintais, João Pedro – Schwemer, Sebastian Felix (2022). The Interplay between the Digital Services Act and Sector Regulation: How Special Is Copyright? *European Journal of Risk Regulation*, 13. évf. 2. sz. 215.

¹⁸ Bizottság, Jelentés az Unió szerzői jogi szabályainak felülvizsgálatára irányuló nyilvános konzultációra érkezett válaszokról, 2014. július, Belső Piaci és Szolgáltatási Főigazgatóság, 3.

¹⁹ i. m. 84-87.

²⁰ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az Európai digitális egységes piaci stratégiáról. Brüsszel, 2015.5.6. COM(2015) 192 végleges

²¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának A korszerű, európaibb szerzői jogi keret felé Brüsszel, 2015.12.9. COM(2015) 626 végleges

²² i. m. 10.

A Bizottság 2016 szeptemberében hozta nyilvánosságra a CDSM irányelv tervezetét, amely két évtizede nem látott változtatásokat hozott az EU szerzői jogába.²³ A jogalkotási folyamat során jelentős átalakuláson ment keresztül a javaslat, amelyet végül 2019-ben fogadtak el. Az átültetésre 2021. júniusi határidő került meghatározásra, amelyet a tagállamok túlnyomó többségének a COVID-19 törvényhozásban okozott fennakadásai, illetve a 17. cikk átültetése körüli jogi kérdések miatt a nem sikerült megtartani.²⁴ Ezen nem segített az sem, hogy a Bizottság a CDSM irányelv 17. cikkével kapcsolatos iránymutatását²⁵ egy munkanappal az átültetés határideje előtt hozta nyilvánosságra. Mivel a későbbiekben többször is szóba kerül az iránymutatás, ezért fontos megemlíteni, hogy azt a Bizottság a CDSM irányelv 17. cikk (10) bekezdésének felhatalmazása alapján készítette el. Jogi kötőerővel ettől még nem rendelkezik, de mivel maga az irányelv ruházta fel az iránymutatás kiadásának lehetőségével a Bizottságot, ezért az mégis nagyobb súllyal bír.²⁶

3. A szabályozás piaci háttere: a value gap

A CDSM irányelv szabályait jelentősen befolyásolta egy online tartalompiazi jelenség, a value gap. A value gap alapja az Elker irányelv 14. cikke által meghatározott, safe harbour néven ismert jogintézmény. A safe harbour lényege, hogy az információk tárolását végző szolgáltatót nem terheli felelősség a szolgáltatás igénybe vevőjének kérésére tárolt információért, ha nincsen tudomása jogellenes információról, és amint erről tudomást szerzett, haladéktalanul intézkedik az információ eltávolításáról vagy a hozzáférés megszüntetéséről. Az Elker irányelv 14. cikke tehát egy reaktív jellegű rendszert vezetett be, amelyben (a tipikusan a jogosultaktól származó) értesítések alapján történt a jogellenes tartalmak eltávolítása.

A fenti felelősségkorlátozó rendelkezés biztonságot nyújtott azoknak a szolgáltatóknak, amelyek lehetővé tették a felhasználók által létrehozott tartalmak feltöltését és megosztását. Ennek köszönhetően az olyan szolgáltatások, mint a YouTube védelmet élveztek a harmadik

---

²³ Lábod Péter (2021). Szerzői jogi „user-szabadságok” a globális tartalommosztó platformokon. *In Medias Res*, 10. évf., 1. sz., 103. o.

²⁴ Lásd az átültetés menetéről tagállamonként: <https://www.create.ac.uk/cdsm-implementation-resource-page/> (utolsó letöltés: 2022. október 1.)

²⁵ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a digitális egységes piacon a szerzői jogról szóló (EU) 2019/790 irányelv 17. cikkével kapcsolatos iránymutatásról Brüsszel, 2021.6.4. COM(2021) 288 végleges

²⁶ Ramalho, Ana (2021). The Competence and Rationale of EU Copyright Harmonization. In: Rosati, Eleonora (szerk.): *The Routledge Handbook of EU Copyright Law*. Oxon, Routledge 10.

felek működésében rejlő kockázatokkal, így az óhatatlanul előforduló jogsértésekkel szemben.²⁷

A CDSM irányelv megalkotása során több – elsősorban zeneipari – érdekképviseleti szervezet a safe harbour módosítása mellett kampányolt, arra hivatkozva, hogy a jogintézmény torzítja a piacot azáltal, hogy eltérően kezeli a YouTube-hoz hasonló üzleti modellre épülő szolgáltatásokat és az olyan szolgáltatásokat, amelyek saját maguk állítják össze a felületükön elérhető tartalmakat.²⁸ Ilyenek például az olyan zenei streamingszolgáltatások, mint a Spotify.

Azzal, hogy a YouTube típusú szolgáltatások élvezhették a safe harbour előnyeit, a jogosultak kedvezőtlen tárgyalási pozícióba kerültek. Két út állt ugyanis a rendelkezésükre. Egyfelől megtagadhatták az engedély megadását, és így egyesével próbálhatták meg az értesítések útján eltávolíttatni a repertoárjukba tartozó műveket a szolgáltatók felületeiről.²⁹ Ez erőforrásigényes folyamat volt, amely bevételt egyik félnek sem termelt. A másik út az volt, hogy elfogadják a YouTube-hoz hasonló szolgáltatók díjazását a művek felhasználásáért cserébe, amely azonban alacsony volt, hiszen a szolgáltatók is tudták, hogy a jogosultak számára elérhető alternatíva nem volt kedvező.³⁰ A szóban forgó kifogások egybe estek a gyűlöletbeszéd, az adatvédelmi botrányok és az egyes piacok leuralása miatt egyébként is a nagy technológiai vállalatok ellen forduló közhangulattal.³¹

Számos szerző ugyanakkor vitatta, hogy a value gap egy valóban létező jelenség. Többen kiemelték, hogy empirikus bizonyítékok nem álltak rendelkezésre, ezért tudományos, alapon a value gap létezése nem támasztható alá.³² A nyilvánosan hozzáférhető információk éppen azt mutatták, hogy a zeneipar jelentős bevételekre tett szert a YouTube-hoz hasonló ingyenes, hirdetés alapú üzleti modell szerint működő szolgáltatók előretöréséből.³³

---

²⁷ Bridy, Annemarie (2020). The Price of Closing the “Value Gap”: How the Music Industry Hacked EU Copyright Reform. *Vanderbilt Journal of Entertainment & Technology Law*. Vol. 22. No. 2. 327.

²⁸ IFPI Digital Music Report 2015 (2015) 22., Joint Comments of the Music Community In the Matter of: Section 512 Study: Notice and Request for Public Comment (2015) 70-71., Liebowitz, Stan J. (2018). Economic Analysis of Safe Harbor Provision. 23. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3143811> (utolsó letöltés ideje: 2022. október 30.)

²⁹ Frosio, Giancarlo (2020). Reforming the C-DSM Reform: A User-Based Copyright Theory for Commonplace Creativity. *IIC - International Review of Intellectual Property and Competition Law*. 51. évf. 6. sz. 715.

³⁰ i. m. 715.

³¹ Spoerri, Thomas (2019). On Upload-Filters and other Competitive Advantages for Big Tech Companies under Article 17 of the Directive on Copyright in the Digital Single Market, *Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law*. 10. évf. 2. sz. 175.

³² Montagnani, Maria Lilla (2019). A New Liability Regime for Illegal Content in the Digital Single Market Strategy. In: Frosio, Giancarlo (szerk.): *The Oxford Handbook of Intermediary Liability Online*. Oxford, Oxford University Press 351., Colangelo, Giuseppe, Colangelo – Maggiolino, Mariateresa (2018). ISPs’ copyright liability in the EU digital single market strategy. *International Journal of Law and Information Technology*. 26. évf. 2. sz. 156., Frosio, 2020. 715–716.

³³ Bridy, 2020. 331.

A safe harbour megtartása mellett érvelők azt is felhozták, hogy bár az Elker irányelv 14. cikke valóban különbséget tett az YouTube és a Spotify típusú szolgáltatások között, az nem önkényes alapon történt, hanem egy észszerű, a működési modellből eredő alapvető különbség miatt. Ez a különbség a harmadik személyek előre nem látható tevékenységéből eredő kockázat.³⁴ Szemben a YouTube-bal, ahol a feltöltés lehetősége a felhasználók előtt szabadon nyitva áll, a Spotify közvetlenül és tevőlegesen saját maga választja ki azokat a tartalmakat, amelyeket elérhetővé tesz előfizetői számára, azaz aktív, szerkesztői tevékenységet végez.

Annemarie Bridy szerint a safe harbour nélkül hosszútávon csak a legnagyobb szolgáltatók tudnának a szerzői jogi követelésekből eredő konstans jogi-gazdasági veszély miatt fenntarthatóan működni.³⁵ Éppen ezért az internet sokszínűségéért és innovatív jellegéért felelős kisebb szolgáltatásokat érinti károsan a felelősségkorlátozás megszüntetése.

A Bizottság és a Parlament valószínűleg érezte a value gap problémáját.³⁶ Az irányelv javaslatában kifejezett,³⁷ a végleges változatban burkoltabb módon,³⁸ de kimondta, hogy a safe harbour megbontotta a felek közötti észszerű egyensúlyt. Ez lehetővé tette, hogy a YouTube és hasonló modell szerint működő társai a szerzői jog által védett teljesítmények felhasználásával jelentős haszonra tudjanak szert tenni, miközben a jogosultakhoz ennek csak töredéke jutott el. Ebből a szakadékból ered a value gap elnevezés. A jogalkotó ezért CDSM irányelv rendelkezéseivel megpróbálta úgy alakítani az erőviszonyokat, hogy a YouTube típusú szolgáltatások kedvezőtlenebb keretek közé szorításával a jogosultak nagyobb bevételhez juthassanak.

---

³⁴ Sag, Matthew (2017). *Internet Safe Harbors and the Transformation of Copyright Law*, *Notre Dame Law Review*. 93. sz. 518.

³⁵ Bridy, 2020. 327.

³⁶ Azóta az EUB gyakorlatában is megjelentek hasonló érvek: a C-682/18. és C-683/18. sz. Frank Peterson kontra Google LLC és mások és Elsevier Inc kontra Cyando AG egyesített ügyekben Őe főtanácsnok indítványa, ECLI:EU:C:2020:586, 42. és 47. pont

³⁷ Az Európai Parlament és a Tanács irányelv javaslata a digitális egységes piacon a szerzői jogról, i. m. indokolás 1. és 3. pont

³⁸ A digitális egységes piacon a szerzői jogról szóló (EU) 2019/790 irányelv: i. m. (61) preambulumbekzdés

4. Az online tartalommegosztó szolgáltató fogalma

A CDSM irányelv 17. cikkének felelősségi szabályai az online tartalommegosztó szolgáltatókra vonatkoznak. Ezt a korábban az EU-s szerzői jogban nem létező kategóriát az irányelv vezette be. A felelősség alanyának meghatározása érdekében szükséges áttekinteni, hogy mi értendő pontosan az online tartalommegosztó szolgáltató elnevezés alatt. Előljáróban megemlítendő, hogy a fogalom kizárólag a 17. cikkben található meg, így nyilvánvaló, hogy a meghatározás megalkotása a szolgáltatók felelősségi kérdéseire tekintettel történt.

A CDSM irányelv 2. cikk 6. pontja szerint az online tartalommegosztó szolgáltató olyan, az *„információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltató, amelynek fő vagy egyik fő célja a felhasználói által feltöltött, jelentős mennyiségű, szerzői jogi védelem alatt álló mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény tárolása és ahhoz hozzáférés biztosítása a nyilvánosság számára, amely műveket és más védelem alatt álló teljesítményeket nyereségszerzési céllal összerendezi és promotálja.”* Látható, hogy a rendelkezésben foglalt feltételek konjunktívák.

Annak meghatározásában, hogy melyek a szóban forgó szolgáltatók, az irányelv (62) preambulumbekzdése próbál segítséget nyújtani. Ez általános jelleggel kimondja, hogy az irányelvnek *„csak azokat az online szolgáltatásokat kell megcéloznia, amelyek fontos szerepet játszanak az online tartalompiacra azáltal, hogy ugyanazért a közönségért más online tartalommegosztó, például online audio- és videoközvetítési szolgáltatásokkal versenyeznek.”* A fenti preambulumbekzdéssel kapcsolatban problémás, hogy nem kapcsolható a normaszöveghez, nem lehet megmondani, hogy a 2. cikk 6. pontjának melyik fordulata az, amelyből következne a szolgáltató szerepének mérlegelése.³⁹ Esetlegesen a jelentős mennyiség vonatkozásában lehetne értelmezhető a szóban forgó rész, csak hogy erre vonatkozóan egy másik bekezdésben külön útmutatást ad a preambulum.

Nem világos az sem, hogy akár a *„jelentős szerepet”*, akár az *„ugyanazért a közönségért való versenyzést”* milyen szempontok alapján kellene megítélni. Érdemes ezért a 2. cikk 6. pontjának összetett fogalom meghatározását elemenként megvizsgálni annak érdekében, hogy pontosabb képet kaphassunk.

---

³⁹ Schwemer, Felix Sebastian (2020). Article 17 at the Intersection of EU Copyright Law and Platform Regulation. *Nordic Intellectual Property Law Review*. 89. évf. 2. sz. 411.

Elsőként leszögezhető, hogy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások fogalmát az (EU) 2015/1535 irányelv⁴⁰ 1. cikk (1) bekezdés b) pontja határozza meg. Eszerint az nem más, mint „*az információs társadalom bármely szolgáltatása, azaz bármely, általában térítés ellenében, távolról, elektronikus úton és a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére nyújtott szolgáltatás*”. Az online tartalmegosztó szolgáltató tehát az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltató egy speciális fajtája.

Megvizsgálható ezt követően a „*fő cél*” és az „*egyik fő cél*” jelentéstartalma. Elsőre nem egyértelmű, hogy a szolgáltatás vagy a szolgáltató fő céljáról van-e szó. Az eltérésnek az olyan szolgáltatók esetén lehet jelentősége, amelyek több szolgáltatást is nyújtanak, és ezek közül nem mindegyiknek képezik fő célját a CDSM irányelv 2. cikk 6. pontjában foglaltak. Egy ilyen nagyobb szolgáltató hivatkozhatna arra, hogy nem minősül online tartalmegosztó szolgáltatónak, mivel a szolgáltatónak mint egésznek nem képezik „*fő vagy egyik fő célját*” a 2. cikk 6. pontjában foglaltak tekintve, hogy azok számára csupán kiegészítő vagy járulékos jellegűek.

Az irányelv (62) preambulumbekendést olvasva arra következtetünk, hogy a szolgáltatás célját kell vizsgálni, hiszen az úgy szól, hogy az „*irányelv hatálya alá azok a szolgáltatások tartoznak, amelyek legfontosabb (...) célja a szerzői jogi védelem alatt álló tartalmak nagy mennyiségének tárolása*”. A Bizottság CDSM irányelv 17. cikkével kapcsolatos iránymutatásának III. szakasza azonban „*a szolgáltató fő célja vagy egyik fő céljának*” megállapításával kapcsolatos támpontokat ad. Ezt követően nem sokkal – szintén a III. szakaszban – azonban arra is kitér, hogy a több szolgáltatást nyújtó szolgáltatók esetében az egyes szolgáltatásokat külön-külön kell vizsgálni, annak meghatározása érdekében, hogy mely szolgáltatók felelnek meg a CDSM irányelv 2. cikk 6. pontjában foglalt definíciónak. Erre tekintettel, illetve figyelembe véve azt, hogy a jogalkotónak nyilvánvalóan nem állt szándékában a nagyobb szolgáltatók védelme kijelenthető, hogy a szolgáltatás célját kell vizsgálni.

Az egyik legnehezebben megragadható definíciós elem a „*jelentős mennyiség*” fogalma. Az irányelv nem határoz meg számszerű mércét. Ez érthető, hiszen az online tartalompiac, valamint az azt lehetővé tevő technológiák gyorsan változnak, és éppen a CDSM irányelv (3) preambulumbekendésben foglalt időtállóság követelményének nem felelne meg egy ilyen

---

⁴⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/1535 irányelve (2015. szeptember 9.) a műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról, HL L 241., 2015.9.17., 1–15. o.

szabály. Konkrét küszöbértéket a tagállamok sem határozhatnak meg,⁴¹ hiszen ez jogrendszerenként eltérő online tartalomszolgáltatói minősítést jelenthetne, amely ellentétes lenne a digitális egységes piac iránti törekvésekkel.

Mindezen okokból kifolyólag – ahogyan azt az irányelv (63) preambulumbekzdése is kimondja – eseti alapon kell eldönteni, hogy a szolgáltató nagy mennyiségű tartalmat tárol-e. Ugyanitt olvashatóak példálózó jelleggel azok a tényezők, amelyekre tekintettel kell lenni ebben körben. Ezek a „*szolgáltatás közönsége és a szolgáltatások felhasználói által feltöltött, szerzői jogi védelem alá tartozó tartalmakat tartalmazó fájlok száma.*” Ezek alapján nem kétséges, hogy a legnagyobb szolgáltatók teljesítik a nagy mennyiség kritériumát. A kisebb szolgáltatók azonban, amelyek méretükből kifolyólag jobban kitettek a jogi bizonytalanságoknak nem lehetnek biztosak abban, hogy mikortól számít a feltöltött tartalom mennyisége jelentősnek.⁴²

A 2. cikk 6. pontjának fogalom meghatározása a „nyereségszerzési céllal történő összerendezés” és „promotálás” követelményeivel zárul. A jogalkotó ennek a kitételnek a megalkotása során láthatóan tekintettel volt az EUB InfoSoc irányelv értelmezésével kapcsolatos gyakorlatára, így különösen a L’Oréal és társai kontra eBay-ügyben⁴³ hozott ítélet megállapításai köszönnek vissza, még ha nem is teljesen azonos formában.

A nyereségszerzési cél az irányelv (62) preambulumbekzdése értelmében egyaránt lehet közvetett és közvetlen. A Bizottság a CDSM irányelv 17. cikkével kapcsolatos iránymutatásának III. szakasza itt külön kiemeli a hirdetési bevételeket, amelyek az irányelv által leginkább megcélzott szolgáltatások alapvető bevételi forrását képezik.⁴⁴ Nem értékelhető nyereségszerzési célnak ugyanakkor a bizottsági iránymutatás III. szakasza szerint önmagában az tény, hogy a felhasználóktól költségei fedezése érdekében díjat kap a szolgáltató, vagy a nyilvánossághoz intéz támogatás iránti felhívást. Ez a kitétel a közösségi finanszírozáson alapuló modellek védelmét szolgálja.

Az, hogy konkrét technológiák szintjén az összerendezés és promóció mit jelentenek szintén nem került meghatározásra. Ez érthető, hiszen az alkalmazott módszerek folyamatosan változnak. Nem egyértelmű ugyanakkor ennek következtében, hogy elegendő-e a felhasználók számára elérhetővé tett keresőmotor, vagy a szolgáltató aktívabb közreműködése szükséges, például általa konkrétan meghatározott rendezési elvek révén.

---

⁴¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a digitális egységes piacon a szerzői jogról szóló (EU) 2019/790 irányelv 17. cikkével kapcsolatos iránymutatásról Brüsszel: i. m. III. szakasz

⁴² Bridy, 2020. 352.

⁴³ C-324/09. sz. L’Oréal SA és társai kontra eBay International AG és társai ügy, ECLI:EU:C:2011:474

⁴⁴ Schwemer, 2020. 405.

Egyes álláspontok szerint az összerendezés és promóció követelménye miatt nem minősülnek online tartalommegosztó szolgáltatóknak az olyan nagy közösségi oldalak, mint a Facebook vagy az Instagram,⁴⁵ mivel a felhasználók által felöltött tartalmakat ezek a szolgáltatók nem rendezik tovább, ráadásul ezek a tipikusan elérhető tartalmak jellege miatt nem versenyeznek audio- és videoközvetítési szolgáltatásokkal. Mások viszont az előbbieket ellenére az online tartalommegosztó szolgáltatók közé sorolnák ezeket a platformokat is.⁴⁶ Ennek eldöntésekor érdemes figyelemmel lenni arra, hogy a szolgáltatók a felhasználók számára elérhetővé tett felületekbe több szolgáltatást is integrálhatnak, az egyes szolgáltatásokat pedig ahogyan arról már szó volt külön-külön kell vizsgálni. Így a Facebook esetében a Facebook Watch, amely egyértelműen az online tartalommegosztó szolgáltató meghatározás által megcélzott videómegosztóként működik, kimeríti a definícióban meghatározott követelményeket. A Facebook Marketplace névre hallgató szolgáltatás ezzel szemben, ahogyan az a 2. cikk 6. pont második albekezdéséből kiderül, online piactérként kifejezetten kizárásra került az online tartalommegosztó szolgáltatók köréből.

A 2. cikk 6. pontjának második albekezdése az online tartalommegosztó szolgáltató fogalmának definiálását követően külön meghatározza a kizárt szolgáltatók listáját. Ezek azok a szolgáltatók, amelyek az irányelv értelmében kifejezetten nem minősülnek online tartalommegosztó szolgáltatóknak. Ezek a *„nonprofit online enciklopédiák, oktatási és tudományos adatbázisok, nyílt forráskódú számítógépi programokat fejlesztő, illetve megosztó platformok, az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtói, online piacterek és a vállalkozások közötti felhőalapú szolgáltatások, továbbá azon felhőalapú szolgáltatások, amelyek lehetővé teszik a felhasználók számára, hogy saját használatukra tartalmakat töltsenek fel.”* Ide tartoznak az olyan szolgáltatások, mint a Wikipédia, a JSTOR, a Github, az eBay, az Amazon, az iCloud vagy a Dropbox. Az ilyen típusú szolgáltatások működését azok társadalmi, illetve piaci szerepére tekintettel nem szerette volna érinteni a jogalkotó az irányelv 17. cikkének felelősségi szabályaival. A szolgáltatók kizárása azonban sok esetben feleslegesen történt, ugyanis ahogy arra Faludi Gábor rávilágít, a szóban forgó szolgáltatások jelentős része eleve nem minősülne online tartalommegosztó szolgáltatóknak.⁴⁷

---

⁴⁵ Dusollier, Séverine (2020). The 2019 Directive on Copyright in the Digital Single Market: Some progress, a few bad choices, and an overall failed ambition. *Common Market Law Review*, 57. évf. 4. sz. 1012.

⁴⁶ Leistner, Matthias (2020). European Copyright Licensing and Infringement Liability Under Art. 17 DSM-Directive Compared to Secondary Liability of Content Platforms in the U.S. – Can We Make the New European System a Global Opportunity Instead of a Local Challenge? *Zeitschrift für Geistiges Eigentum/Intellectual Property Journal*. 12. évf. 2. sz. 142-143., Frosio, 2020. 718.

⁴⁷ Faludi Gábor (2019). CDSM-napló – 7. rész: Néhány szó a CDSM irányelv 17. cikkéről. COPY21. <https://copy21.com/2019/06/cdsm-naplo-7-resz-nehany-szo-a-cdsm-iranyelv-17-cikkerol/> (utolsó letöltés ideje: 2022. október. 28.)

Összességében az online tartalommegosztó szolgáltatók fogalmának CDSM irányelv szerinti meghatározása kapcsán a leginkább szembevethető jellegzetesség a technológiasemlegesség követelményével csak részben magyarázható, nehezen megragadható fogalmak túlsúlya. Ez az irányelv által leginkább megcélzott szolgáltatók minősítését ugyan nem érinti, de úgy tűnik, mintha a jogalkotó a kevésbé meghatározó szereplőknek kevesebb figyelmet szentelt volna, ezzel bizonytalan jogi környezetet teremtve.

5. A szolgáltató közvetlen felelőssége

A CDSM irányelv 17. cikk (1) bekezdésének első albekezdése értelmében az az online tartalommegosztó szolgáltató *„nyilvánossághoz való közvetítést vagy a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételt valósít meg, ha a felhasználói által feltöltött, szerzői jogi védelem alatt álló művekhez vagy más védelem alatt álló teljesítményekhez hozzáférést biztosít a nyilvánosság számára.”* Ezzel a szabállyal az irányelv a felhasználók által feltöltött tartalmak vonatkozásában a szolgáltatók közvetlen felelősségét állapítja meg. Az irányelv által lefektetett új szabály a szolgáltatók magatartásától függetlenül azt vélelmezi, hogy azzal, hogy a szolgáltató a felhasználók számára lehetővé teszi a tartalmak feltöltését és megosztását egyúttal tudatában van annak is, hogy az jogsértésekhez fog vezetni.⁴⁸

Ez alapvető, de nem minden előzményt nélkülöző változást jelent a korábbi szabályokhoz képest. Az EUB 2017. áprilisában a Stichting Brein kontra Jack Frederik Wullems-ügyben megállapította, hogy a szolgáltató közvetítést valósít meg akkor, amikor *„magatartása következményeinek teljes tudatában, közvetítőként jár el ügyfelei irányában a védelem alatt álló művek hozzáférhetővé tételével, főként olyan esetben, amikor e beavatkozás hiányában ügyfelei elvileg nem tudnák a sugárzott művet élvezni.”*⁴⁹ Hasonlóan tehát az irányelv 17. cikk (1) bekezdéséhez a hozzáférhetővé tétel mozzanatával valósult meg a nyilvánossághoz közvetítés. Ebben az ítéletben ugyanakkor egy további feltételnek is meg kellett felelnie a szolgáltatónak, mégpedig annak, hogy a közvetítés a következmények teljes tudatában történjen. A 2017. júliusi Stichting Brein kontra Ziggo BV („The Pirate Bay”)-ügyben már ez utóbbi a kritériumot sem követelte meg az EUB, de ebben az esetben a szolgáltatónak *„általánosságban tudomása”* volt arról, hogy szerzői jogi jogsértés valósul meg

---

⁴⁸ Stamatoudi, Irini – Torremans, Paul (2021). The Digital Single Market Directive. In: Stamatoudi, Irini – Torremans, Paul (szerk.): *EU Copyright Law*. Edward Elgar, Cheltenham. 737–738.

⁴⁹ C-527/15. sz. Stichting Brein kontra Jack Frederik Wullems-ügy, ECLI:EU:C:2011:474, 31. pont

a felületén, mivel ez a platform a jogosultak engedélye nélkül nyilvánosságra hozott művekhez adott hozzáférést.⁵⁰

A szolgáltató közvetlen felelőssége párhuzamba állítható az elmúlt időszak technológiai fejlődésével is. Az EUB 2010-ben a Google France kontra Louis Vuitton-ügyben, amely a védjegyhez fűződő jog keresőmotorok üzemeltetői általi megsértését vizsgálta, a szolgáltató által játszott szerep semlegességét a tevékenység pusztán technikai, automatikus és passzív jellegéhez kötötte, így különösen ahhoz, hogy a szolgáltatónak ne legyen tudomása a továbbított, illetve tárolt adatról.⁵¹ A szolgáltatók manapság a kifinomult eszközeiknek köszönhetően a tartalmak korábban nem tapasztalható személyre szabásával képesek automatizált módon, tevőleges beavatkozás nélkül is olyan meghatározó szerepet játszani a felhasználók nyilvánosságához közvetítése során,⁵² amely véleményem szerint megalapozhatja a szolgáltatók semleges helyett aktív szereplőként történő minősítését. Ez az elgondolás a L'Oréal és társai kontra eBay-ügy megállapításaival is párhuzamba állítható, ahol az optimalizálásra tekintettel került megállapításra a szolgáltató aktív szerepe.⁵³

Kérdéses lehet ebben a körben, hogy a CDSM irányelv és az InfoSoc irányelv, így a két jogszabály nyilvánosságához közvetítés fogalma hogyan viszonyul egymáshoz. Befolyásolja-e az EUB InfoSoc irányelvhez kapcsolódó ítélkezési gyakorlata a CDSM irányelv értelmezését. Egyesek úgy érveltek, hogy nem, mivel a CDSM irányelv 17. cikke egy új *sui generis* jogot hozott létre,⁵⁴ mások szerint azonban a 17. cikk *lex specialist* képez az InfoSoc irányelv 3. cikkéhez képest.⁵⁵

Az utóbbi álláspont tűnik helyesnek. Egyfelől a CDSM irányelv az 1. cikk (2) bekezdésében kimondja, hogy bizonyos kivételektől eltekintve az irányelv nem érinti és semmilyen módon nem befolyásolja a jelenleg hatályos irányelvekben foglalt szabályokat, különösen például az InfoSoc irányelvet. A CDSM irányelv (64) preambulumbekkezdése

---

⁵⁰ C-610/15. sz., Stichting Brein kontra Ziggo BV és XS4ALL Internet BV-ügy, ECLI:EU:C:2017:456. 35. és 45. pont

⁵¹ A C-236/08. sz. Google France SARL és Google Inc. kontra Louis Vuitton Malletier SA, a C-237/08. sz. Google France SARL kontra Viaticum SA és Luteciel SARL, és a C-238/08. sz. Google France SARL kontra Centre national de recherche en relations humaines (CNRRH) SARL és társai egyesített ügyek, ECLI:EU:C:2010:159. 42. pont

⁵² Cohen, James N. (2018). Exploring Echo-Systems: How Algorithms Shape Immersive Media Environments. *Journal of Media Literacy Education*. 10. évf. 2. sz. 142.

⁵³ C-324/09. sz. L'Oréal SA és társai kontra eBay International AG és társai ügy, ECLI:EU:C:2011:474, 116. pont

⁵⁴ Husovec, Martin (2019). How Europe Wants to Redefine Global Online Copyright Enforcement. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3372230> (utolsó letöltés ideje: 2022. október 3.)

⁵⁵ Quintais, Joao Pedro (2020). The New Copyright in the Digital Single Market Directive: A Critical Look. *European Intellectual Property Review*. 42. évf. 1. sz. 35-36., Quintais, Joao Pedro – Husovec, Martin (2021) How to License Article 17 of the Copyright in the Digital Single Market Directive? Exploring the Implementation Options for the New EU Rules on Content-Sharing Platforms. *GRUR International*. 70. évf. 4. sz. 336.

ráadásul külön utal az InfoSoc irányelv 3. cikkére azon rendelkezések között, amelyeket nem érint a CDSM irányelv. A fentiek alapján tehát a nyilvánossághoz közvetítést, amelyet a 17. cikk (1) bekezdésében említ a CDSM irányelv az InfoSoc irányelvvel összhangban kell értelmezni. Ezt a Bizottság is megerősíti a 17. cikkkel kapcsolatos iránymutatása II. szakaszával, amely szerint a CDSM irányelv 17. cikke *lex specialis*nek tekintendő az InfoSoc irányelv 3. cikkéhez képest.

Mivel az InfoSoc irányelv 3. cikk (1) és (2) bekezdése értelmében a nyilvánossághoz közvetítés a szerző kizárólagos joga, ezért a CDSM irányelv 17. cikk (1) bekezdés második albekezdése lényegében az első albekezdés következményét vonja le, amikor kimondja, hogy a szolgáltatóknak engedélyt kell szereznie a jogosultaktól. A tagállamok nem kötelezhetik arra a jogosultakat, hogy engedélyt adjanak. Ez egyfelől következik abból, hogy – ahogyan az a (61) preambulumbekkezdésben olvasható – a szerződési szabadságot a 17. cikk rendelkezései nem érintik. Másfelől a releváns nemzetközi egyezmények különbséget tesznek a kizárólagos jogok és a méltányos díjazáshoz való jog között, amelyet a kötelező engedélyezés jelentene.⁵⁶ Érdemes észben tartani, hogy a 2004/48/EK irányelv⁵⁷ 13. cikk (1) bekezdése alapján az engedély megszerzésének elmulasztása nem feltétlenül keletkeztet kártérítési igényt, hiszen ahhoz szükséges, hogy a jogsértő fél tudta, vagy kellő gondosság mellett tudnia kellett volna, hogy jogsértést valósít meg.

A CDSM irányelv 17. cikk (1) bekezdése tehát az online tartalommegosztó szolgáltató közvetlen felelősségét állapítja meg a felhasználók által feltöltött jogellenes tartalmakért. A felelősség ugyanakkor nem korlátlan, mégpedig a 17. cikk (4) bekezdésének későbbiekben tárgyalt rendelkezései miatt.

---

⁵⁶ Stamatoudi – Torremans, 2020. 738.

⁵⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/48/EK irányelve (2004. április 29.) a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről, HL L 157., 2004.4.30., 45–86. o.

6. A felhasználókra kiterjedő engedélyezés követelménye

Az online tartalommesztó szolgáltatók által megszerzett engedélynek a 17. cikk (2) bekezdése értelmében ki kell terjednie az olyan felhasználók által végzett cselekményekre, akik nem kereskedelmi alapon jártak el, vagy tevékenységük nem termelt jelentős bevételt. A jelentős bevétel fogalma nem köthető konkrét mennyiségi határértékhez, azt az eset valamennyi körülményének figyelembevételével kell vizsgálni.⁵⁸

A bevétel meghatározása során problémákat okozhat a feltöltött tartalmakban a felhasználó által elhelyezett fizetett promóció. Amíg a hirdetési bevételekről vagy előfizetésekről az online tartalommesztó szolgáltatónak tudomása van, addig a közvetlenül a felhasználó és a hirdető között lezajló ügyletekről nem. Így például a YouTube felületén az alkotó kizárólag a fizetett promóció tényét jelöli be.⁵⁹

Az irányelvből az sem egyértelmű, hogy ezek egyáltalán részét képezik-e a 17. cikk (2) bekezdése szerinti bevételeknek, hiszen abból nem derül ki, hogy a felhasználó vagy a szolgáltató oldalán jelentkező bevételeket kell vizsgálni. A Bizottság 17. cikkel kapcsolatos iránymutatásának IV. szakasz ii. alszakaszában ugyanakkor a „*feltöltött tartalomból jelentős bevételre szert tevő felhasználók*” szerepelnek. Ez alapján a fizetett promóciókból származó bevételt is figyelembe kell venni ebben a körben.

A jogalkotó 17. cikk (2) bekezdésével a bizottsági iránymutatás IV. szakasz ii. alszakaszában olvasható módon azt a célt kívánta elérni, hogy minél több felhasználó számára biztosítson jogbiztonságot a szerzői jogi védelem alatt álló tartalmak feltöltése során. Ettől függetlenül a szolgáltató felelőssége nem helyettesíti a felhasználók felelősségét, a felhasználó és a szolgáltató nyilvánosságához közvetítése két egymástól elkülönülő mozzanatot képez.⁶⁰

---

⁵⁸ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a digitális egységes piacon a szerzői jogról szóló (EU) 2019/790 irányelv 17. cikkével kapcsolatos iránymutatásról: i. m. IV. szakasz ii. alszakasz

⁵⁹ Saját felhasználói fiókon végzett kísérlet alapján.

⁶⁰ Grisse, Karina (2019). After the storm—examining the final version of Article 17 of the new Directive (EU) 2019/790. *Journal of Intellectual Property Law & Practice*. 14. évf. 11. sz. 891.

7. A safe harbour vége

A 17. cikk (3) bekezdése értelmében az Elker irányelv 14. cikk (1) bekezdése szerinti felelősségkorlátozás, azaz a safe harbour nem alkalmazható, ha az online tartalmegosztó szolgáltató a CDSM irányelv 17. cikk (1) bekezdése szerinti nyilvánosságához közvetítést valósít meg. Ez azonban nem érinti a safe harbour szolgáltatókra való alkalmazását a CDSM irányelv hatályán kívül eső célokból, ahogyan az a második albekezdésben olvasható.

A Bizottság és a Parlament a fentiek tükrében tehát azokat az érveket fogadta el, amelyek az Elker irányelv 14. cikkében látták a value gap kialakulásának okát. Ahogy arról a value gap problémakörének tárgyalása során már szó volt félő, hogy safe harbour hiányában a kisebb, kevésbé tőkeerős szolgáltatók nem képesek fenntarthatóan működni, ezzel pedig kedvezőtlen irányba mozdulhat el az online tartalompiac szerkezete.

8. A felelősségi mechanizmus engedély hiányában

A szolgáltató akármilyen erőfeszítéseket is tesz, nem képes minden feltöltött műre vonatkozóan engedélyt szerezni. Mivel a safe harbour Elker irányelv szerinti szabályai CDSM irányelv 17. cikk (3) bekezdés alapján már nem alkalmazhatóak az online tartalmegosztó szolgáltatók vonatkozásában, ezért a jogalkotó egy másik kiutat biztosított a szolgáltatók számára. Harkai István és Mezei Péter ezeket a feltételeket Elker irányelv felelősségi szabályainak továbbfejlesztéseként értékelik.⁶¹ A 17. cikk (4) bekezdés a), b) és c) pontjai három olyan konjunktív feltételt határoznak meg, amelyek teljesülésének szolgáltató által történő bizonyítása esetén az nem tartozik felelősséggel az engedély nélküli nyilvánosságához közvetítésért.

A (62) preambulumbekkezdés második albekezdése szerint *„a szerzői jogi védelem magas szintjének biztosítása érdekében az ezen irányelvben foglalt, felelősség alóli mentesülésre vonatkozó mechanizmus nem alkalmazandó az olyan szolgáltatókra, amelyek fő célja a szerzői jogi kalózkodásban való részvétel vagy annak elősegítése.”* Ez a kitétel feleslegesnek tűnik. Ha online tartalmegosztó szolgáltatónak is minősülnének az ilyen

---

⁶¹ Harkai István – Mezei Péter (2022). Végfelhasználói flexibilitások és platformfelelősség a CDSM irányelv fényében. In: Török Bernát – Zódi Zsolt (szerk.): *Az internetes platformok kora*. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó. 120.

platformok, a 17. cikk (4) bekezdése szerinti mentesülési mechanizmus által támasztott követelményeknek semmiképpen sem tudnának megfelelni.⁶²

A mentesülés feltételeinek tárgyalása előtt érdemes leszögezni, hogy az irányelv 17. cikk (4) bekezdésében meghatározott három feltételt a 17. cikk (5) bekezdésében rögzített arányosság elvével összhangban kell értelmezni. Az (5) bekezdésben olyan körülmények kerültek meghatározásra, amelyeket figyelembe kell venni a (4) bekezdésben foglalt feltételek teljesülésének vizsgálatakor. Ezek a szolgáltatás típusa, közönsége és mérete, valamint a szolgáltatás felhasználói által feltöltött művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények típusa, és a megfelelő és hatékony eszközök rendelkezésre állása, és azoknak a szolgáltatókat terhelő költségei.

8.1. A 17. cikk (4) bekezdés a) pontjának feltétele

A 17. cikk (4) bekezdés a) pontja szerint a szolgáltatóknak a felelősség alóli mentesüléshez bizonyítaniuk kell, hogy „*minden tőlük telhetőt megtettek az engedély megszerzése érdekében*”. A minden tőle telhető fogalom, amely másik két pontban is megjelenik, az uniós jog önálló fogalmának tekintendő, nem lehet valamely nemzeti jogban létező kategóriához kapcsolni.⁶³ Ennek megfelelően a hazai átültetés során is egy új konstrukció került létrehozásra, az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondossággal való eljárás követelményével,⁶⁴ amely ugyan figyelemmel van a Ptk.-ból ismert adott helyzetben általában elvárható magatartás követelményére, de attól eltérő tartalommal bír.⁶⁵

Azt, hogy ennek megfelelt-e a szolgáltató eseti alapon kell elbírálni. Ebben a körben figyelemmel kell lenni az egyes ágazatok piaci gyakorlataira. Minimumkövetelmény, hogy a könnyen azonosítható jogosultakkal, így különösen a közös jogkezelő szervezetekkel a szolgáltató felvegye a kapcsolatot.⁶⁶ Ahogyan arra Eleonora Rosati rámutatott, nehezíti az egységes átültetést, hogy a CDSM irányelv fordításaiban a „*minden tőle telhető*” fordulatra eltérő tartalmú elnevezéseket találhatunk.⁶⁷ Amíg a németben a magyarhoz hasonló jelentésű

---

⁶² Schwemer, 2020. 414.

⁶³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a digitális egységes piacon a szerzői jogról szóló (EU) 2019/790 irányelv 17. cikkével kapcsolatos iránymutatásról: i. m. V. szakasz

⁶⁴ A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 57/E. § (2) bekezdés

⁶⁵ Baranyi Róbert – Ujhelyi Dávid (2021). A digitális szerzői jogi szabályozás legújabb lépcsője – a CDSM irányelv átültetésének háttere és eredményei. *Fontes Iuris*. 7. évf. 3. sz. 42.

⁶⁶ Leistner, 2020. 138.

⁶⁷ Rosati, Eleonora (2019). DSM Directive Series #5: Does the DSM Directive mean the same thing in all language versions? The case of 'best efforts' in Article 17(4)(a). *The IP Kat* <https://ipkitten.blogspot.com/2019/05/dsm-directive-series-5-does-dsm.html> (utolsó letöltés ideje: 2022. szeptember 30.)

alle Anstrengungen olvasható, addig az angol változatban nem *all*, hanem *best efforts* szerepel. Ezt a mintát követi a francia szöveg is a *meilleurs efforts* kifejezéssel. A spanyolban az ennél visszafogottabb *mayores esfuerzos* fordulat található, amely csak „nagyobb” erőfeszítéseket jelent.

Az online tartalmegosztó szolgáltatók szolgáltatásának lényege, hogy a felhasználók töltik fel az elérhetővé tett tartalmakat. Ennek következtében a szolgáltató nem tudhatja előzetesen, hogy milyen tartalmak fognak felkerülni felületeire, így azt sem, hogy milyen engedélyeket kell megszereznie. A mű azonban csak az engedélyezési megállapodást követően tehető elérhetővé. Emiatt célszerű, ha a megállapodások kiterjednek a jövőbeli műveket is magában foglaló teljes jogosulti repertoárra.⁶⁸ Mindkét fél érdekelt lehet ebben, ugyanis a gyorsan változó internetes trendek világában az engedély megadásával okozott szükségtelen késedelem bevételkiesést jelent jogosulti és szolgáltatói oldalon egyaránt.

Tekintettel az 17. cikk (5) bekezdésében foglalt arányosság elvére és arra, hogy az internetre feltöltött tartalmak sokfélék és jelentős mennyiségben állnak rendelkezésre, azon jogosultakat, akiket nem, vagy csak rendkívüli erőforrások árán lehet azonosítani, nem szükséges felkutatni.⁶⁹ Az ugyanakkor, hogy ez mely jogosultakat foglalja magában eltérő lehet a nagyobb, illetve a kisebb szolgáltatók esetében. Azt méretre való tekintet nélkül minden szolgáltatónak biztosítania kell, hogy a jogosultak könnyen kapcsolatba léphessenek velük, függetlenül attól, hogy az adott tartalom esetlegesen nem tartozik a szolgáltatás tipikus tartalmi köré.⁷⁰ A kapcsolatfelvétel után pedig a szolgáltatóknak mindent meg kell tenniük a jogosultakkal való együttműködés érdekében.⁷¹

A szolgáltatóknak a (61) preambulumbekzdésre tekintettel el kell fogadniuk a tisztességes és észszerű ajánlatokat ahhoz, hogy megfeleljenek az a) pontban támasztott követelménynek. Amennyiben a jogosulttal történő kapcsolatfelvételt követően a szolgáltató megtagadja a tárgyalások megkezdését, vagy a jóhiszeműen tett észszerű ajánlatokat visszautasítja, a szolgáltató teljesítette az a) pont szerinti kötelezettségét.⁷² A tárgyalások során mindkét félnek törekednie kell a megállapodás lehető leggyorsabb megkötésére. A tárgyalások esetében példaként szolgálhatnak az EUB által a Huawei kontra ZTE-ügyben⁷³ lefektetett

---

⁶⁸ Grisse, 2019. 893.

⁶⁹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a digitális egységes piacon a szerzői jogról szóló (EU) 2019/790 irányelv 17. cikkével kapcsolatos iránymutatásról: i. m. V. szakasz 1. alszakasz

⁷⁰ i. m. V. szakasz 1. alszakasz

⁷¹ i. m. V. szakasz 1. alszakasz

⁷² i. m. V. szakasz 1. alszakasz

⁷³ C-170/13. sz. Huawei Technologies Co. Ltd kontra ZTE Corp. és ZTE Deutschland GmbH. ügy, ECLI:EU:C:2015:477

FRAND követelmények, azzal az eltéréssel, hogy az engedélyezéssel kapcsolatos tárgyalási kötelezettség nem függ a domináns piaci pozíciótól.⁷⁴

8.2. A 17. cikk (4) bekezdés b) pontjának feltétele

A második feltétel a felelősség alóli mentesülés körében, hogy a szolgáltatók a „szakmai gondosság magas szintű ágazati normáinak megfelelően minden tőlük telhető megtettek annak biztosítása érdekében, hogy azon konkrét műveket és más védelem alatt álló teljesítményeket, amelyekre vonatkozóan a jogosultak megadták a szolgáltatóknak a lényeges és szükséges információkat, elérhetetlenné tegyék.”

A szakmai gondosság magas szintű ágazati normáit az adott piacon elérhető ágazati gyakorlatokra, így az elérhető technológiai megoldásokra figyelemmel kell meghatározni. Ebben a körben a (66) preambulumbekkezdés kifejti, hogy *„figyelembe kell venni, hogy a szolgáltató minden olyan intézkedést meghozott-e, amelyet egy gondos piaci szereplő meghozna annak érdekében, hogy elérje, hogy a honlapján ne legyen lehetséges a nem engedélyezett művekhez vagy más védelem alatt álló teljesítményekhez való hozzáférés, figyelembe véve a legjobb ágazati gyakorlatokat és az összes releváns tényező és fejlemény fényében tett lépések hatékonyságát”*.

A leggyakoribb technológia a tartalomfelismerés.⁷⁵ A 17. cikk ugyanakkor sem a tartalomfelismerés előírását, sem annak teljeskörű tiltását nem teszi lehetővé. Sőt a 17. cikk (4) bekezdésének szabályait kifejezetten nem lehet konkrét technológiai követelményekre lefordítani, ez ugyanis lerontaná az irányelv által megcélzott rugalmasságot.

A tartalomfelismerés a digitális tartalmak technikai eszközökkel történő átvizsgálása annak érdekében, hogy a szolgáltató nemkívánatos információra bukkanjon és szabályozza az ahhoz való hozzáférést.⁷⁶ A legismertebb és legkifinomultabb rendszer a YouTube által kifejlesztett Content ID, amelynek működése a következő. A jogosultak eljuttatják a YouTube-nak a műveikre vonatkozó digitális referenciáfájlokat. Ezt a fájlt aztán felhasználja a tartalomszűrő algoritmus ahhoz, hogy az eredetivel egyező feltöltéseket találjon. Találat esetén

---

⁷⁴ Heim, Mathew – Nikolic, Igor (2019). A FRAND Regime for Dominant Platforms, *Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law*. 10. évf. 1. sz. 38.

⁷⁵ Geiger, Christophe – Jütte, Bernd Justin (2021). The EU Commission's Guidance on Article 17 of the Copyright in the Digital Single Market Directive – A Guide to Virtue in Content Moderation by Digital Platforms? 7. <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3876608> (utolsó letöltés ideje: 2022. október 29.)

⁷⁶ Garstka, Krzysztof (2020). Guiding the Blind Bloodhounds: How to Mitigate the Risks Article 17 of Directive 2019/970 Poses to the Freedom of Expression. <https://ssrn.com/abstract=3471791> (utolsó letöltés ideje: 2022. szeptember 29.) 2.

a jogosult által előzetesen meghatározott műveletet végzi el a szolgáltató. Ez az eltávolítás, a műből származó bevételek a feltöltő helyett a jogosulthoz történő juttatása, a feltöltés nyomon követése vagy a jogosult feltöltésről való értesítése lehetnek.⁷⁷ A szolgáltatók a gyakorlatban a tartalmaikat sokszor saját hatáskörükben eljárva, a jogosult értesítése nélkül is eltávolítják.⁷⁸

A video- és audiotartalmak esetében a legkifinomultabb módszer az ujjlenyomatvételen alapuló technológia.⁷⁹ A Bizottság iránymutatásának V. szakasz 2. alszakasza szerint ugyanakkor ezt nem kell feltétlenül az ágazatban elterjedt normának tekinteni, különösen a kisebb szolgáltatók esetében. A 17. cikk (5) bekezdése alapján ugyanis megállapítható, hogy a jelentős közönséggel rendelkező szolgáltatások esetében elvárható, hogy fejlettebb technológiákat alkalmazzanak, mint a kisebb erőforrású és közönségű szolgáltatók. Számos más módszer is létezik ugyanis, ilyenek a hasítás, a vízjelezés, a metaadatok használata és a kulcsszavas keresés.⁸⁰

Amíg egyes szolgáltatók házon belüli megoldásokat fejlesztettek ki, addig mások harmadik felek szolgáltatásait veszik igénybe. Félő, hogy a kisebb szolgáltatók, mivel nem rendelkeznek elegendő tőkével a megfelelő technológiai eszközök házon belül történő kifejlesztéséhez, nagyobb vállalatoktól fognak függeni ezek beszerzése során.⁸¹ Ez tovább erősítené a nagyobb szereplők pozícióját és károsan érintené a versenyt. A 17. cikk (5) bekezdése szerinti arányosság követelménye viszont jelentheti azt, hogy a szolgáltató csak akkor köteles beszerezni a megfelelő technológiai eszközöket vagy saját megoldást kifejleszteni, ha az észszerű költségekért cserébe elérhető.

Az arányosság körében érdemes figyelemmel lenni arra, hogy a 17. cikk (5) bekezdés a) pontja a szolgáltatás, nem pedig a szolgáltató közönségéről és méretéről szól. Ezért hiába lép fel szolgáltatóként egy jelentős méretű társaság, amennyiben a szolgáltatás közönsége és mérete kisebb, az (5) bekezdés a) pontja alapján ugyanolyan kötelezettségeknek kell megfelelnie, mint egy hasonló paraméterekkel rendelkező szolgáltatást nyújtó, de kisebb szolgáltatónak.

Az (5) bekezdés b) pontja szerint ugyanakkor az elérhető eszközöket és az azok szolgáltatót terhelő költségeit is figyelembe kell venni. Ezért, ha a nagyobb szolgáltató egy másik szolgáltatás keretében már kifejlesztett megfelelő eszközöket, azokat a többi

---

⁷⁷ [How Content ID works - YouTube Help \(google.com\)](#) (utolsó letöltés ideje: 2022. október 29.)

⁷⁸ Mezei Péter – Harkai István (2022). Önszabályozó platformok? Elemzés a végfelhasználói jogok érvényesüléséről a CDSM irányelv 17. cikkének átültetése fényében. *In Medias Res.* 11. évf. 1. sz. 17.

⁷⁹ Gartska, 2020. 2.

⁸⁰ Baranyi Róbert (2021). De ki őrzi az őrzőket: A CDSM-irányelv szűrési mechanizmusa és a vélemény szabadság. *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle.* 16. évf. 6. sz. 47–50.

⁸¹ Bridy, 2020. 350.

szolgáltatása keretében is alkalmaznia kell. A nagyobb szolgáltatók valószínűleg az őket terhelő költségek viszonylatában is kedvezőtlenebb elbírálás alá esnek.

A 17. cikk (5) bekezdés a) pontja szerinti felhasználók által feltöltött tartalom típusát is figyelembe kell venni. Ennek alapján szükséges intézkedések eltérőek lehetnek annak függvényében, hogy a tartalom milyen gyakori a szolgáltató felületén. A tipikus tartalmak esetén tehát összetettebb megoldások várhatóak el, mint az atipikusak esetén. Nem egyértelmű, hogy a feltöltött tartalom típusának körében vizsgálni kell-e annak jövedelemezőségét is vagy csupán annak technológiai jellemzőit. Az arányosság követelményéből az is következik, hogy a 17. cikk (4) bekezdés b) pontja szerint meghozott intézkedések nem terjedhetnek túl a jogosultak jogai és gazdasági érdekei védelmének célján.

A (66) preambulumbekkezdés értelmében, ha a jogosultak nem adják meg az online tartalommosztó szolgáltatók számára a lényeges és szükséges információkat, akkor az érintett művek vonatkozásában nem felelnek a szolgáltatók a nyilvánossághoz közvetítésért, illetve nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételért. A lényeges információk körét nem lehet általános érvénnyel meghatározni, az ugyanis változó lehet a művek típusa és egyéb körülmények függvényében.

A szükséges információk eltérően alakulnak annak függvényében, hogy a szolgáltató milyen tartalomfelismerő technológiát alkalmaz. Minden esetben szükségesek azok az információk, amelyek a konkrét technológia hatékony alkalmazásához kellenek.⁸² Az értesítésnek elegendő adatot kell tartalmaznia ahhoz, hogy a szolgáltató alapos jogi vizsgálat nélkül meggyőződhessen a közvetítés jogellenes jellegéről és a tartalom esetleges eltávolításának a véleménynyilvánítás szabadságával való összeegyeztethetőségéről.⁸³

A megfelelő tartalmú értesítés követelménye a túlzottan nagy számú és megfelelő alapot nélkülöző értesítéseket hivatott megelőzni. Ennek értelmében a szolgáltatónak akkor kell eltávolítania a tartalmat, ha az értesítés alapján minden kétséget kizáróan megállapítható annak megalapozottsága.⁸⁴ Ez következik a 17. cikk (7) bekezdéséből is, amely szerint „*az online tartalommosztó szolgáltatók és jogosultak közötti együttműködés nem eredményezheti a felhasználók által feltöltött azon művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények hozzáférhetőségének megakadályozását, amelyek nem sértik a szerzői és szomszédos jogokat*”.

---

⁸² Garstka. 2020. 5.

⁸³ C-401/19. sz. Lengyel Köztársaság kontra Európai Parlament és Az Európai Unió Tanácsa ügy. ECLI:EU:C:2022:297, 91. pont

⁸⁴ i. m. 89. pont

A 17. cikk (7) bekezdése alapján a jogosultnak fel kell mérnie az értesítés során azt is, hogy korlátozás vagy kivétel alá esik-e a felhasználó által feltöltött mű. Ez a szolgáltatók esetében éppen ellenkező módon alakul, tőlük ugyanis *„nem lehet megkövetelni, hogy megakadályozzák az olyan tartalmak feltöltését és a nyilvánosság számára való hozzáférhetővé tételét, amelyek jogellenes jellegének megállapítása miatt (...) önállóan kellene értékelniük a tartalmat”*.⁸⁵

8.3. A 17. cikk (4) bekezdés c) pontjának feltétele

A c) pont alapján a mentesülés harmadik feltétele, hogy a szolgáltatók *„a jogosultak megfelelően indokolt értesítésének kézhezvételét követően haladéktalanul intézkedtek az értesítés tárgyát képező művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények hozzáférhetetlenné tétele vagy honlapjaikról történő eltávolítása érdekében, valamint a b) pontnak megfelelően minden tőlük telhetőt megtettek azok jövőbeli feltöltésének megakadályozására.”* A c) pont a szolgáltató CDSM irányelv előtt is létező, így az Elker irányelvben is megtalálható értesítési-eltávolítási kötelezettsége mellé értesítési-letiltási kötelezettséget is előír. A CDSM irányelv 17. cikk (4) bekezdése tehát az Elker irányelv 14. cikkének tisztán reaktív rendszerével szemben a szolgáltató proaktív beavatkozását is megköveteli.⁸⁶

A nem engedélyezett tartalom b) pontban foglalt kötelezettségek teljesítésével egyidejűleg történő elérhetővé válása több módon is előállhat. Lehet, hogy a jogosult csak utólag bocsátotta a szükséges információkat a szolgáltató rendelkezésére. Előfordulhat objektív okokból, így a szolgáltató által alkalmazott technológia korlátai miatt. Az is lehetséges, hogy bizonyos esetekben csak a jogosultaktól kapott értesítést követően várható el az eltávolítás.⁸⁷

Számos szerző attól tartott, hogy a jövőbeli feltöltések megakadályozására vonatkozó viszonylag tág *„mindent tőle telhetőt megtesz”* kitétel általános nyomkövetési kötelezettséghez vezethet.⁸⁸ A SABAM kontra Netlog-ügyben az EUB megállapította, hogy az ilyennek minősülő eszköz jellemzője, hogy az a *„szolgáltatás felhasználói által a szerverein*

---

⁸⁵ i. m. 90. pont

⁸⁶ Igaz ugyanakkor, hogy megelőző jellegű kötelezettségek már korábban megjelentek az EUB gyakorlatában (C-314/12. sz. UPC Telekabel Wien GmbH kontra Constantin Film Verleih GmbH és Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH ügy, ECLI:EU:C:2014:192; C-484/14. sz. Tobias Mc Fadden kontra Sony Music Entertainment Germany GmbH ügy, ECLI:EU:C:2016:689)

⁸⁷ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a digitális egységes piacon a szerzői jogról szóló (EU) 2019/790 irányelv 17. cikkével kapcsolatos iránymutatásról: i. m. V. szakasz 3. alszakasz

⁸⁸ Stalla-Bourdillon, Sophie et al. (2017). An Academic Perspective on the Copyright Reform. *Computer Law & Security Review*. 33. évf. 1. sz. 3-13.; Frosio, Giancarlo (2018). To Filter or Not to Filter? That Is the Question in EU Copyright Reform. *Cardozo Arts & Entertainment Law Journal*. 36. évf. 2. sz. 349.; Spoerri, 2019. 177.

tárolt információkat érintő valamennyi felhasználóra megkülönböztetés nélkül alkalmazandó, megelőző jellegű, költsége kizárólag a tárhelyszolgáltatót terheli és nincs időbeli korlátozása.”⁸⁹

Az általános nyomkövetési kötelezettség két szempontból is aggályos lenne. Egyfelől a CDSM irányelv 17. cikk (8) bekezdése kifejezetten kimondja, hogy a 17. cikk *„alkalmazása nem vezethet általános nyomkövetési kötelezettséghez”*. Az Elker irányelv 14.cikke ebben a körben nem bír jelentőséggel, hiszen a CDSM irányelv a 17. cikk (3) bekezdése alapján az online tartalommegosztó szolgáltatók nem tartoznak az Elker irányelv 14. cikkének hatálya alá. A második indok az elsődleges uniós joggal való ellentét. Az EUB két külön ügyben is⁹⁰ alapjogi indokokra hivatkozva nyilvánította elsődleges jogba ütközőnek az általános nyomkövetési kötelezettséget.⁹¹ Az Európai Unió Alapjogi Chartájának személyes adatok védelméről szóló 8. cikke, a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságáról szóló 11. cikke, valamint a vállalkozási szabadságáról szóló 16. cikke sérülne ilyen esetben.⁹²

A vállalkozási szabadság vonatkozásában az EUB úgy találta a SABAM kontra Netlog-ügyben, hogy az általános nyomkövetési kötelezettség nem tartaná tiszteletben azt a követelményt, hogy *„igazságos egyensúly álljon fenn egyrészt a szellemi tulajdonjog védelme, amelyben a szerzői jog jogosultja részesül, másrészt a vállalkozás szabadságának védelme között, amelyben az olyan gazdasági szereplők részesülnek, mint a tárhelyszolgáltatók.”*⁹³ A CDSM irányelv által létrehozott új keretekkel azonban nem feleltethetőek meg teljesen a fenti körülmények, ugyanis a szolgáltatók már nem pusztán közvetítőként szerepelnek, hanem maguk is a nyilvánossághoz közvetítenek. Észszerű lehet ezért többet elvárni a szolgáltatóktól. Ráadásul szemben a SABAM kontra Netlog-üggyel a szolgáltatónak nem magától kell eldöntenie, hogy mik a jogsértő tartalmak, hanem a jogosulttól kapott értesítés alapján.⁹⁴

A személyes adatok védelméhez való jog vonatkozásában probléma, hogy az általános nyomkövetési kötelezettség megköveteli a *„[felhasználók] által a közösségi hálózaton létrehozott profilokra vonatkozó információk azonosítását, rendszerszerű elemzését és*

---

⁸⁹ C-360/10. sz. Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) kontra Netlog NV ügy, ECLI:EU:C:2012:85, 53. pont

⁹⁰ SABAM kontra Netlog-ügy, C-70/10. sz. Scarlet Extended SA kontra Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM) ügy, ECLI:EU:C:2011:771

⁹¹ Igaz a Bíróság gyakorlata nyitott az általános nyomkövetési kötelezettség felé: Gosztonyi Gergely (2022). Az Európai Unió Bírósága hozzájárulása az online platformok felelősségi és monitorozási kérdéseinek alaposabb megértéséhez. In: Török Bernát – Zódi Zsolt (szerk.): *Az internetes platformok kora*. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó. 80.

⁹² Az Európai Unió Alapjogi Chartája. HL C 326., 2012.10.26., 391—407. o.

⁹³ C-360/10. sz. Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) kontra Netlog NV ügy: i. m. 47. pont

⁹⁴ Schwemer, 2020. 425.

kezelését, noha ezek a profilok védett személyes adatok”.⁹⁵ A tájékozódás szabadsága esetén pedig aggályos, hogy mivel az alkalmazott rendszer „valószínűleg nem lenne képes különbséget tenni a jogellenes és a jogszerű tartalom között, így alkalmazása a jogszerű tartalmú adatátvitelt is megakadályozhatná.”⁹⁶

A Lengyel Köztársaság ez utóbbira, azaz a Charta 11. cikkében biztosított véleménynyilvánítás és tájékozódás szabadságához való jog megsértésére alapozva terjesztett elő keresetet az EUB elé a CDSM irányelv 17. cikk (4) bekezdésének b) és c) pontja utolsó fordulatainak megsemmisítése iránt.

Az EUB elfogadta, hogy a 17. cikk (4) bekezdése valóban megköveteli, hogy a „szolgáltatók előzetesen ellenőrizzék a felhasználók által a platformjaikra feltölteni kívánt tartalmakat” és az előzetes ellenőrzés és szűrés korlátozhatja a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságához való jogot.⁹⁷ A korlátozás azonban nem aránytalan a Bíróság szerint, többek között a 17. cikk (7) és (9) bekezdésében található jogszerű tartalmak kiszűrésének és blokkolásának tilalmára vonatkozó rendelkezések, a 17. cikk (7) bekezdésében foglalt kivételek kötelező jelleggel történő előírása, valamint az általános nyomonkövetési kötelezettséget tiltó 17. cikk (8) bekezdés miatt.⁹⁸

A fentiek alapján a 17. cikk (4) bekezdése a 17. cikk (7)-(9) bekezdéseivel együtt egy kétoldalú kötelezettséget telepített a szolgáltatókra. Az egyik oldalról meg kell akadályozni a jogsértő művek elérhetőségét, a másik oldalról viszont nem akadályozható meg azok elérhetősége, amelyek nem sértenek szerzői jogot, így különösen a korlátozásokkal vagy kivételekkel érintett műveké. Ehhez hasonló tartalmú értelmezést támaszt alá a Bizottság 17. cikkel kapcsolatos iránymutatása is, amikor kimondja, hogy azt, hogy a szolgáltató minden tőle telhetőt megtett a 17. cikk (5), (7) és (9) bekezdéseivel összhangban kell vizsgálni.⁹⁹

A szolgáltatók által alkalmazott rendszereket a mindezek alapján úgy kell kifejleszteni, hogy azok a kivételeket és korlátozásokat is felismerjék. A kivételek és korlátozások a CDSM irányelvet követően is csak részben harmonizált mivolta miatt a szolgáltatókra rendkívül magas információs költségek hárulnak, hiszen az egyik tagállamban jogszerű felhasználás nem feltétlenül kerül hasonló elbírálás alá egy másikban.

---

⁹⁵ SABAM kontra Netlog-ügy 49. pont

⁹⁶ i. m. 50 pont

⁹⁷ C-401/19. sz. Lengyel Köztársaság kontra Európai Parlament és Az Európai Unió Tanácsa ügy: i. m. 53. pont

⁹⁸ i. m. 85-100. pont

⁹⁹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a digitális egységes piacon a szerzői jogról szóló (EU) 2019/790 irányelv 17. cikkével kapcsolatos iránymutatásról: i. m. V. szakasz 1. alszakasz

9. A startup klauzula

A 17. cikk (4) bekezdésének előírásai a már részletezett okokból negatívan hathatnak a versenyre az online tartalompiacra és akadályokat gördetnek az új szereplők belépése elé. Ezt ellensúlyozandó a jogalkotó CDSM irányelv 17. cikk (6) bekezdésében olyan szabályokat fektetett le, amelyek ezeket a hatásokat hivatottak csökkenteni.

A startup klauzula a tartalompiac új szereplői számára egy kétszintű rendszert állít fel. Azon szolgáltatók, amelyek szolgáltatásai az EU-ban kevesebb mint három éve érhetőek el a nyilvánosság számára, és amelyeknek éves forgalma nem éri el a 10 millió eurót mentesülnek a felelősség alól, ha teljesítik a (4) bekezdés a) pontjában előírt követelményt és a megfelelően indokolt értesítés kézhezvételét követően haladéktalanul intézkednek az értesítés tárgyát képező művek hozzáférhetetlenné tétele érdekében. Ezeknek a szolgáltatóknak tehát kizárólag az értesítés-eltávolítási kötelezettséget kell teljesítenie, az értesítés-letiltási kötelezettséget nem.

Amennyiben a szolgáltatók egyedi látogatóinak havi átlagos száma meghaladja az 5 milliót, akkor a szolgáltatóknak azt is bizonyítaniuk kell, hogy minden tőlük telhetőt megtettek az értesítés tárgyát képező azon művek további feltöltésének megelőzése érdekében, amelyekre vonatkozóan a jogosultak megadták a lényeges és szükséges információkat. Ezeknél a szolgáltatóknál tehát korlátozottabb körben, de a letiltási kötelezettség is megjelenik.

Kérdéses, hogy ezek a rendelkezések mennyire hatásosak a piaci szerkezet torzításának megelőzésében. Az 5 millió fős látogatószám nem tekinthető kiemelkedően magasnak, ahogyan a hároméves inkubációs időszak is rövidnek tűnik.¹⁰⁰ Igaz ugyanakkor, hogy amennyiben a szolgáltatók már nem jogosultak a 17. cikk (6) bekezdése szerinti engedményekre, az átmenetet zökkenőmentesebbé teszi a 17. cikk (5) bekezdésének arányossági szabálya.

Összességében azoknak a startupoknak, amelyeknek az inkumbensekkel kellene felvennie a versenyt sokkal nehezebb dolguk lesz befektetőket szerezni, hiszen nagyobb piaci vetélytársaik már kifejlesztették azokat a technológiákat, amelyeket a startupoknak előbb vagy utóbb, de komoly ráfordítások árán kellene megtenniük. Egy felmérés szerint a befektetők többsége nem szívesen szállna be egy olyan szolgáltatóba, amelynek jogi kötelezettsége áll fenn tartalomszűrő technológiák kifejlesztésére.¹⁰¹

---

¹⁰⁰ Frosio, 2020. 721.

¹⁰¹ Engstrom, Evan et al. (2014). The Impact of Internet Regulation on Early Stage Investment. <https://static1.squarespace.com/static/571681753c44d835a440c8b5/t/572a35e0b6aa60fe011dec28/1462384101881/EngineFifthEraCopyrightReport.pdf> (utolsó letöltés ideje: 2022. október 30.)

10. A jogszerű felhasználás biztosítékai

Napjainkban a tartalomszűrő technológiák a feltöltött tartalmakat továbbra is pusztán kvantitatív, nem pedig kvalitatív szempontból tudják értékelni.¹⁰² Ez problémás mert szélsőséges esetben akár a teljes mű változatlan feltöltése is a kivételek és korlátozások hatálya alá tartozhat.¹⁰³ A technológiák tehát nem képesek megbízhatóan különbséget tenni a jogszerű és jogosulatlan felhasználások között. Félő ezért, hogy azok a szabályok, amelyek a szolgáltatókat arra ösztönzik, hogy tartalomszűrő technológiákat alkalmazzanak overblockinghoz, azaz túl sok tartalom elérhetlenné tételéhez fognak vezetni. A jogalkotó ezért a 17. cikk (7) bekezdésében a jogszerű felhasználás védelmére szolgáló biztosítékokat fektetett le.

A 17. cikk (7) bekezdés első albekezdése szerint *„az online tartalommegosztó szolgáltatók és jogosultak közötti együttműködés nem eredményezheti a felhasználók által feltöltött azon művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények hozzáférhetőségének megakadályozását, amelyek nem sértik a szerzői és szomszédos jogokat, ideértve azokat az eseteket is, amelyekben e művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények valamely kivétel vagy korlátozás hatálya alá tartoznak.”* A 17. cikk (7) bekezdése ezzel egy abszolút követelményt állít fel, szemben a 17. cikk (4) bekezdésével, amely csupán egy relatív kötelezettséget.

A 17. cikk (7) bekezdés második albekezdése alapján biztosítani kell a szolgáltatónak, hogy az idézés, kritika, ismertetés, karikatúra, paródia vagy utánzat készítésének céljára történő felhasználás kivételeinek és korlátozásainak bármelyikére támaszkodhassanak a felhasználók által előállított tartalom online tartalommegosztó szolgáltatásokra való feltöltése és hozzáférhetővé tétele során. A fenti kivételek említése nem jelenti azt, hogy a felhasználók kizárólag ezekre a kivételekre támaszkodhatnak.

A 17. cikk (7) bekezdés kivételei és korlátozásai azok, amelyek különösen fontos szerepet töltenek be a felhasználói szabadságjogok, különösen a véleménynyilvánítás szabadságának érvényesülése terén. Éppen ezért a 17. cikk (7) bekezdés második albekezdésében foglalt kivételeket az irányelv alapján kötelező átültetni a tagállamoknak nemzeti jogukba. A kivételeket viszont kizárólag az online tartalommegosztó szolgáltatók

---

¹⁰² Lambrecht, Maxime (2020). Free Speech by Design – Algorithmic protection of exceptions and limitations in the Copyright DSM directive *Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law*. 11. évf. 1. sz. 69.

¹⁰³ Id. C-469/17. sz. Funke Medien NRW GmbH kontra Bundesrepublik Deutschland ügy, ECLI:EU:C:2019:623, C-516/17. sz. Spiegel Online GmbH kontra Volker Beck ügy, ECLI:EU:C:2019:625

felületeire a felhasználók által történő feltöltés vonatkozásában kell biztosítani a tagállamoknak.

11. A panaszkezelési mechanizmus

A 17. cikk (9) bekezdésével a jogalkotó egy további garanciát kívánt lefektetni a felhasználói szabadságjogok érvényesülése terén tekintettel a kivételek és korlátozások fontosságára. A rendelkezés értelmében *„az online tartalommegosztó szolgáltatóknak hatékony és gyors panasztételi és jogorvoslati mechanizmust kell bevezetniük, amely a szolgáltatás felhasználóinak rendelkezésére áll az általuk feltöltött művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények hozzáférhetlenné tételével vagy eltávolításával kapcsolatos viták esetén.”*

Több szolgáltató már a CDSM irányelv megszületését megelőzően is élt a tartalomszűrő technológiákkal, és ennek folyamánként eltávolítottak bizonyos tartalmakat. A folyamat keretében önkéntes alapon panaszkezelési mechanizmusokat is elérhetővé tettek a felhasználók számára.¹⁰⁴ A (9) bekezdéssel ez az eljárás kötelezővé vált, és külön meghatározásra került azok hatékonyságának követelménye. A panaszokat ezért indokolatlan késedelem nélkül fel kell dolgozni, a hozzáférhetlenné tételre vagy eltávolításra vonatkozó döntéseket pedig emberi felülvizsgálatnak kell alávetni.

A jogalkotó ebben a körben az adatvédelmi jog eszköztárából is jól ismert módszerhez nyúlt, hiszen hasonló emberi felülvizsgálati kötelezettség látható a GDPR-ban¹⁰⁵ is. Mivel az emberi felülvizsgálat jóval drágább az automatizált módszereknél, ezért az előírás arra ösztönözheti a szolgáltatókat, hogy minél megbízhatóbban működjenek rendszerei. Az emberi felülvizsgálat követelményének lefektetéséből arra is lehet következtetni, hogy az azt megelőző folyamat végig automatizált lehet.

A példák azt mutatják, hogy az emberi felülvizsgálat nem képez teljesen megnyugtató garanciát. A felülvizsgálat pártatlansága nem biztosított, hiszen a szolgáltató alkalmazottjairól van szó. A felülvizsgáló ráadásul nagy eséllyel hagyatkozik az előzetesen az algoritmikus eszközök által megalkotott véleményre.¹⁰⁶ Az emberi felülvizsgálat követelményén túl nem

---

¹⁰⁴ Frosio, 2020. 715.

¹⁰⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet), HL L 119., 2016.5.4., 1–88. o., 22. cikk (3) bekezdés

¹⁰⁶ Logg, Jennifer M. – Minson Julia A. – Moore, Don A. (2019) Algorithm appreciation: People prefer algorithmic to human judgment. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*. 151. sz. 90–103.

szerepelnek további kritériumok, ami szintén rontja a garancia hatékonyságát. Nincsen például a felülvizsgálatot végző személyek képzettségére vonatkozó követelmény. Márpedig egy globálisan működő szolgáltató döntéseinek felülvizsgálatát végző embernek 27 tagállam csak részben harmonizált kivételei és korlátozásai vonatkozásában kellene megállapítania, hogy arra jogszerűen hivatkozott-e a felhasználó.

Egyesek úgy érveltek, hogy a panaszkezelési mechanizmus nem túl hatékony eszköz a felhasználók jogainak védelme terén.¹⁰⁷ Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy nem valószínű, hogy a felhasználók az alaptalan eltávolítás ellen valóban fellépnének. A YouTube ContentID-jának a döntéseit például kevesebb, mint 1%-ban vitatták.¹⁰⁸ A panaszkezelésben történő részvételi hajlandóság azon felhasználók esetén, akik jelentős bevételre tesznek szert vagy professzionális felhasználók, így professzionális háttérrel is rendelkeznek talán nagyobb mértéket ölthet a jövőben.

A (9) bekezdés ugyan előírja a panasztételi mechanizmus gyorsaságának követelményét, azokon a területeken, ahol rendkívül dinamikusan változik a közönség érdeklődése félt, hogy a tartalom újbóli elérhetővé tétele csak túl későn történik meg. Az mindenesetre a tartalmak típusától is függ, hogy mi minősül elég gyorsnak a panaszkezelés során. Egy szórakoztatóipari mű esetében lehet valamivel lassabb, egy aktuális politikai eseményre vonatkozó eljárás viszont sokkal gyorsabban kell, hogy lefolyjon.¹⁰⁹ A panaszkezelési mechanizmusoknak megfelelő erőforrást kell biztosítani. Ez a kisebb szolgáltatókat hátrányosan érintheti, mivel az eleve alacsonyabb hatásfokú technológiai eszközeik jó eséllyel arányaiban több panaszt fognak eredményezni, mint a nagyobb szolgáltatók hatékonyabb eszközei.

Általánosságban problémás a panaszkezelési mechanizmussal kapcsolatban, hogy az irányelv normatív döntéseket szervez ki a szolgáltatókra, amelyeknek kvázi-bírói infrastruktúrát kell biztosítaniuk a panaszok kezelésére. Ez nem pusztán súlyos költségeket ró a szolgáltatókra, de mivel ezeknek a szereplőknek gazdasági érdekeik vannak, ezért ezek az érdekek alapvetően határozzák meg a döntéseiket. Ennek következtében kódolva van a CDSM irányelv által előírt panaszkezelési mechanizmusban a döntések részrehajló mivolta.

A 17. cikk (9) bekezdés második albekezdése arról rendelkezik, hogy a tagállamoknak *„biztosítaniuk kell, hogy a viták rendezéséhez rendelkezésre álljanak peren kívüli jogorvoslati*

---

¹⁰⁷ Fiala, Lenka – Husovec, Martin (2018). Using Experimental Evidence to Design Optimal Notice and Takedown Process. *TILEC Discussion Paper*.

¹⁰⁸ Garstka, 2020. 11–12.

¹⁰⁹ Garstka, 2020. 10.

mechanizmusok. E mechanizmusoknak lehetővé kell tenniük a viták pártatlan módon történő rendezését, és nem foszthatják meg a felhasználót a nemzeti jog értelmében őt megillető jogi védelemtől, a felhasználók hatékony bírósági jogorvoslatok igénybevételéhez való jogának sérelme nélkül". A második albekezdés kapcsán nem egyértelmű, hogy a peren kívüli jogorvoslat egyből is megindítható vagy az csak a szolgáltató panaszkezelési mechanizmusban történő döntése után folyhat le.

Összességében úgy tűnik, hogy a gyakorlatban az irányelvbe beépített garanciák csak részben képesek elérni céljukat. A szabályozás által lefektetett ösztönzők inkább az overblocking felé terelik a szolgáltatókat. Amíg a (4) bekezdés b) és c) pontjainak való meg nem felelés szerzői jogi jogsértést eredményez és jó eséllyel kártérítési kötelezettséget, addig a másik oldalon legfeljebb arra keletkezhetsz kötelezettség, hogy a tartalmat újból elérhetővé tegye a szolgáltató. A szóban forgó eleve korlátolt garanciák gyakorlati érvényesülése pedig a tapasztalatok alapján hagy kívánni valót maga után.¹¹⁰

12. De lege ferenda javaslatok

A szerzői jog központi kérdése a szerzők és jogosultak, illetve a harmadik felek közötti méltányos egyensúly kialakítása. A CDSM irányelv a jogosultak, szolgáltatók és felhasználók Martin Senftleben által Bermuda-háromszöggként jellemzett¹¹¹ viszonyában próbált megfelelő nyugvóponttra jutni. Az irányelv a value gap következtében megbomlott egyensúlyra tekintettel a jogosultak pozícióját erősítette meg, de ezzel problémákat idézett elő a felhasználók és a szolgáltatók oldalán is. Ezekre a kihívásokra elsősorban a felhasználók számára biztosított garanciákkal válaszolt a jogalkotó, ezek hatékonysága viszont korlátozott. A kiutat ebből a Bermuda-háromszögből véleményem szerint az internetes ökoszisztémát jobban szem előtt tartó megközelítés jelentheti.

A szerzői jog filozófiai alapja Európában hagyományosan két pilléren nyugszik. Egyfelől John Locke munkaelméletén, amely szerint minden embernek természetből eredő joga van arra, hogy élvezhesse munkája gyümölcsét.¹¹² A másik meghatározó pillér a német idealizmus személyiség elmélete. A Hegeltől és Kanttól származó elgondolás lényege, hogy a

---

¹¹⁰ Mezei – Harkai, 2022. 17.

¹¹¹ Senftleben, Martin (2019). Bermuda Triangle – Licensing, Filtering and Privileging User-Generated Content Under the New Directive on Copyright in the Digital Single Market. 18. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3367219> (utolsó letöltés ideje: 2022. október 5.)

¹¹² Ujhelyi Dávid (2014). A szerzői jog célja és emberképe a szellemi alkotásokat megalapozó elméletek tükrében. *Iparjogvédelmi és szerzői jogi szemle*. 9. évf. 5. sz. 46–47.

mű a személyiség kiterjesztése, vagy legalábbis a külvilágban megjelenő gondolati tartalom, ezért a szerzőnek a természettől való korlátlan hatalma van a mű felett.¹¹³

Jeremy Bentham és John Stuart Mill utilitarista elméletei pragmatikusabb megközelítést alkalmaznak. Ezek középpontjában az alkotók alkotásra való ösztönzése áll a minél nagyobb jólét elérése érdekében.¹¹⁴ Nem a munka eredményének vagy a személyiségnek a védelme, hanem az alkotást ösztönző környezet létrehozása és fenntartása a legfontosabb cél. Az ideális szabályozás ezért az, amely biztosítani képes az ilyen kereteket. A CDSM irányelv nem hajtott végre paradigmaváltást, a hagyományos elméleti kereteken belül maradt, és a kizárólagosságra alapozott szabályozást alkalmaz.

Az utilitarista megközelítés több előnnyel is tudna szolgálni. Pragmatizmusa miatt hatékonyabban alkalmazkodik az aktuális kihívásokhoz,¹¹⁵ így a gyorsan változó internetes környezethez. Kollektív természete miatt pedig jobban illeszkedik a közösségi alapú online világhoz.¹¹⁶ Az utilitarista elgondolás ráadásul nem idegen a nyugati jogrendszerektől. Az Egyesült Államok szerzői jogi hagyományában a nemzetközi jogegységesítésig, így különösen a Berni Unió Egyezmény elfogadásáig meghatározó volt az utilitarizmus a szerzői jogi jogalkotásban.¹¹⁷ A jövőben ezért érdemes lenne a jogosultak jogainak védelme mellett az online alkotói közeg minél zavartalanabb működését szem előtt tartó szabályokat lefektetni. Ezekre tekintettel az alábbi javaslatokat tartom megfontolandónak.

Az EU jogának minden kivétel és korlátozás átültetését kötelező jelleggel elő kellene írnia, ezzel biztos jogi háttérrel teremtve a felhasználók számára.¹¹⁸ Ez az internetes környezetben azért különösen fontos, mert az online felhasználások gyakran több jogrendszert érintenek.¹¹⁹ Ez a szolgáltatók dolgát is megkönnyítené a felhasználás jogszerűségének megítélése során. A CDSM irányelv tett egy üdvözlendő lépést egyes kivételek kötelező jellegű átültetésének előírásával, de ez még nem jelent teljeskörű harmonizációt. Ezen felül, ahogyan azt Bent Hugenholtz javasolja, szükség lenne egy generálklauzula jellegű kivételre, amely a gyors technológiai változások mellett is garantálni tudná azon felhasználások jogszerűségét, amelyekhez megfelelő közérdek fűződik, de nem tartoznak valamely már létező kivétel vagy

---

¹¹³ Meyer, Trisha (2017). *The Politics of Online Copyright Enforcement in the EU*. Palgrave Macmillan. 48.

¹¹⁴ Ujhelyi, 2014. 42-43.

¹¹⁵ i. m. 44.

¹¹⁶ Frosio, 2019. 35-36.

¹¹⁷ Meyer, 2017. 48.

¹¹⁸ Frosio, 2019. 45.

¹¹⁹ Geiger, Christophe et al (2015). *Reaction of CEIPI to the Resolution on the Implementation of Directive 2001/29/EC on the Harmonisation of Copyright in the Information Society Adopted by the European Parliament on the 9th July 2015, CEIPI Research Paper*. 17.

korlátozás hatálya alá.¹²⁰ Ilyen közérdek különösen Chartában is biztosított véleménynyilvánítás és tájékozódás szabadságához való jog védelme.

Ugyan a szabályozás egy konkrét tartalompiazi szegmensre koncentrál (a zeneiparra), azon belül is leginkább egy szolgáltatóra (a YouTube-ra), ahogyan arról az online tartalmegosztó szolgáltató fogalmával kapcsolatosan szó volt, jóval szélesebb alanyi kört érint. A megcélzott szereplők esetében elfogadható szabályok nem teremtenek megfelelő környezetet a többi szolgáltató számára. Éppen ezért célszerűbb lenne, ha valóban csak a value gap okozóit érintené a szabályozás. Ezt egyfelől a kizárt szolgáltatók körének növelésével lehetne elérni. Ennél is hatásosabb lenne azonban, ha az online tartalmegosztó szolgáltató fogalma csak egy jóval szűkebb kört érintene. Elegendő lenne ezért álláspontom szerint kifejezetten az audio- és videoközvetítési szolgáltatásokra vonatkozó definíciót megalkotni.

Fontos lenne a startup klauzula felülvizsgálata annak érdekében, hogy valóban lehetséges legyen az inkumbensekkel felvenni a versenyt. Ez az inkubációs időszak és a látogatószám küszöbértékének növelését jelenthetné. Nyomós érvek szólnak amellett is, hogy a startup klauzula a kisebb forgalmú szolgáltatókra tartósan is vonatkozzon. Ezzel elkerülhető lenne az a bizonytalanság, amely ezeket a szolgáltatókat az arányosság folyamatos mérlegelése miatt terheli. Ezek a szolgáltatók rendkívül értékesek, ugyanis fontos szerepet játszanak az online kultúra sokszínűségében. A kisebb szolgáltatók között számos olyat találhatunk, amelyek kifejezetten valamelyik nemzeti közönséget szolgálnak ki, vagy a mainstream kultúrától eltérő tartalmakat jelenítenek meg. Mivel a kulturális és nyelvi sokféleség megőrzése többek között az elsődleges jogban is megjelenik,¹²¹ ezért érdemes lenne az ilyen platformok hatékony védelmét biztosítani.

Végezetül a 17. cikk (7) bekezdésének hatékony érvényesülése érdekében megoldás lehetne, ha a felhasználók maguk jelölhetnék be, hogy véleményük szerint a tartalom kivételnek minősül-e. Egy ilyen rendszerben a jogosult értesítést kapna a felcímkézett tartalom feltöltéséről, és nyilatkozhatna arról, hogy jóváhagyja-e a feltöltést vagy az eltávolítást kéri.¹²² A rendszer működése érdekében a szolgáltatók szankcionálhatnák a visszaélészerű használatot a felhasználók és a jogosutak részéről egyaránt. A 17. cikk (9) bekezdéséhez hasonlóan sor kerülhetne emberi felülvizsgálatra is a vitás esetekben, igaz ezzel tovább növekednének a

---

¹²⁰ Hugenholtz, Bernt (2016), Flexible Copyright: Can EU Author's Rights Accommodate Fair Use?, In: Stamatoudi, Irini (szerk.), *New Developments in EU and International Copyright Law*, Leiden, Kluwer Law International, 417–433.

¹²¹ Az Európai Unióról szóló szerződés, HL C 326., 2012.10.26., 13–390. o. 3. cikk (3) bekezdés negyedik albekezdés

¹²² Leistner, 2020. 189.

szolgáltatókat terhelő költségek, ezért célszerű lehet ezt csak a nagyobb szolgáltatók esetében előírni.

13. Záró gondolatok

A CDSM irányelv felelősségi rendelkezései számos tekintetben hátrányosan érintik a kisebb szolgáltatókat. Ez alapján a jövőben a piacon még meghatározóbbá válhatnak a legnagyobb szereplők. Emiatt hosszú távon a 17. cikk leglelkesebb pártolójára, a zeneiparra is negatív hatással lehetnek az új szabályok. A csökkenő verseny ismét rontani fogja a jogosultak alkupozícióját, ami a jogdíjak visszaeséséhez vezethet.

Közvetett módon ráadásul a zeneipar is a nyílt hozzáférésű platformok hasznélvezője. Ezek ugyanis szemben a zárt alapú szolgáltatásokkal lehetőséget nyújtanak tehetségek felfedezésére, új trendek spontán kialakulására. Ez a zeneipar számára is értékes tulajdonság.¹²³ A szolgáltatók és a jogosultak közötti egyensúly kialakításánál ezért a jövőben figyelembe kell venni ezeket a vonatkozásokat is.

Az irányelv sorsát vizsgálva bizonyos, hogy a történetének még koránt sincsen vége. A rugalmas követelmények és általános jellegű fogalmak bizonyosan jó néhányszor az EUB döntését fogják igényelni. A tág meghatározásoknak sok mozgásteret hagynak a tagállamok számára, így az eltérő átültetés pont a digitális egységes piac létrejöttét akadályozhatja meg. Amennyiben az irányelv negatív hatásai a piacon, illetve a felhasználói jogok területén valóban jelentősnek mutatkoznak, úgy a szabályok ismételt felülvizsgálata válhat szükségessé.

---

¹²³ Egy nyílt hozzáférésű platform által nyújtott kreatív előnyökről: Salvado, Marina Arias – Méndez, Pablo Espiga (2022). SoundCloud: A creative music space for everyone? *Riffs*. 5. évf. 2. sz. 47–51.

Felhasznált irodalom:

- Baranyi Róbert (2021). De ki őrzi az őrzőket: A CDSM-irányelv szűrési mechanizmusa és a vélemény szabadság. *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*. 16. évf. 6. sz. 32–64.
- Baranyi Róbert – Ujhelyi Dávid (2021). A digitális szerzői jogi szabályozás legújabb lépcsője – a CDSM irányelv átültetésének háttere és eredményei. *Fontes Iuris*. 7. évf. 3. sz. 36–45.
- Bridy, Annemarie (2020). The Price of Closing the “Value Gap”: How the Music Industry Hacked EU Copyright Reform. *Vanderbilt Journal of Entertainment & Technology Law*. Vol. 22. No. 2. 323–358.
- Cohen, James N. (2018). Exploring Echo-Systems: How Algorithms Shape Immersive Media Environments. *Journal of Media Literacy Education*. 10. évf. 2. sz. 139–151.
- Dusollier, Séverine (2020). The 2019 Directive on Copyright in the Digital Single Market: Some progress, a few bad choices, and an overall failed ambition. *Common Market Law Review*, 57. évf. 4. sz. 979–1030.
- Engstrom, Evan et al. (2014). The Impact of Internet Regulation on Early Stage Investment. <https://static1.squarespace.com/static/571681753c44d835a440c8b5/t/572a35e0b6aa60fe011dec28/1462384101881/EngineFifthEraCopyrightReport.pdf> (utolsó letöltés ideje: 2022. október 30.)
- Faludi Gábor (2019). CDSM-napló – 7. rész: Néhány szó a CDSM irányelv 17. cikkéről. COPY21. <https://copy21.com/2019/06/cdsm-naplo-7-resz-nehany-szo-a-cdsm-iranyelv-17-cikkerol/> (utolsó letöltés ideje: 2022. október. 28.)
- Ferri, Federico (2020). The dark side(s) of the EU Directive on copyright and related rights in the Digital Single Market. *China-EU Law Journal*, 7. évf. 1-4. sz. 21–38.
- Fiala, Lenka – Husovec, Martin (2018). Using Experimental Evidence to Design Optimal Notice and Takedown Process. *TILEC Discussion Paper*.
- Frosio, Giancarlo (2018). To Filter or Not to Filter? That Is the Question in EU Copyright Reform. *Cardozo Arts & Entertainment Law Journal*. 36. évf. 2. sz. 331–68.
- Frosio, Giancarlo (2020). Reforming the C-DSM Reform: A User-Based Copyright Theory for Commonplace Creativity. *IIC - International Review of Intellectual Property and Competition Law*. 51. évf. 6. sz. 709–750.
- Garstka, Krzysztof (2020). Guiding the Blind Bloodhounds: How to Mitigate the Risks Article 17 of Directive 2019/970 Poses to the Freedom of Expression. <https://ssrn.com/abstract=3471791> (utolsó letöltés ideje: 2022. szeptember 29.)

- Geiger, Christophe et al. (2015). Reaction of CEIPI to the Resolution on the Implementation of Directive 2001/29/EC on the Harmonisation of Copyright in the Information Society Adopted by the European Parliament on the 9th July 2015, *CEIPI Research Paper*.
- Geiger, Christophe – Jütte, Bernd Justin (2021). The EU Commission’s Guidance on Article 17 of the Copyright in the Digital Single Market Directive – A Guide to Virtue in Content Moderation by Digital Platforms? 7. <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3876608> (utolsó letöltés ideje: 2022. október 29.)
- Giuseppe, Colangelo – Maggiolino, Mariateresa (2018). ISPs’ copyright liability in the EU digital single market strategy. *International Journal of Law and Information Technology*. 26. évf. 2. sz. 142–159.
- Gosztonyi Gergely (2022). Az Európai Unió Bírósága hozzájárulása az online platformok felelősségi és monitorozási kérdéseinek alaposabb megértéséhez. In: Török Bernát – Zódi Zsolt (szerk.): *Az internetes platformok kora*. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó. 65–83.
- Grise, Karina (2019). After the storm—examining the final version of Article 17 of the new Directive (EU) 2019/790. *Journal of Intellectual Property Law & Practice*. 14. évf. 11. sz. 887–899.
- Harkai István (2020). Új üzleti modellek az audiovizuális művek nyilvánossághoz közvetítésében. Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle. 15. évf. 2.-3. sz. 7–38., 7–35.
- Heim, Mathew – Nikolic, Igor (2019). A FRAND Regime for Dominant Platforms, *Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law*. 10. évf. 1. sz. 38–55.
- Henning-Thurau, Thorsten – Ravid, Abraham S. – Sorenson, Olav (2021). The Economics of Filmed Entertainment in the Digital Era. *Journal of Cultural Economics*. 45. évf. 2. sz. 157–170.
- IFPI Digital Music Report 2015 (2015) 22., Joint Comments of the Music Community In the Matter of: Section 512 Study: Notice and Request for Public Comment
- Husovec, Martin (2019). How Europe Wants to Redefine Global Online Copyright Enforcement. In: Synodinou, Tatiana-Eleni (szerk.): *Pluralism or Universalism in International Copyright Law*. Alphen aan den Rijn, Kluwer Law.
- Kroes, Neelie (2014). Our single market is crying out for copyright reform. Kluwer Copyright Blog. <http://copyrightblog.kluweriplaw.com/2014/07/14/eu-commissioner-kroes-our-single-market-is-crying-out-for-copyright-reform/> (utolsó letöltés ideje: 2022. 10. 26.),

- Lábódy Péter (2021). Szerzői jogi „user-szabadságok” a globális tartalmegosztó platformokon. *In Medias Res*, 10. évf. 1. sz. 102–127.
- Leistner, Matthias (2017). Copyright Law on the Internet in Need of Reform. *Journal of Intellectual Property Law & Practice*. 12. évf. 2.sz. 136–149.
- Leistner, Matthias (2020). European Copyright Licensing and Infringement Liability Under Art. 17 DSM-Directive Compared to Secondary Liability of Content Platforms in the U.S. – Can We Make the New European System a Global Opportunity Instead of a Local Challenge? *Zeitschrift für Geistiges Eigentum/Intellectual Property Journal*. 12. évf. 2. sz. 123–214.
- Liebowitz, Stan J. (2018). Economic Analysis of Safe Harbor Provision. 23. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3143811> (utolsó letöltés ideje: 2022. október 30.)
- Logg, Jennifer M. – Minson Julia A. – Moore, Don A. (2019) Algorithm appreciation: People prefer algorithmic to human judgment. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*. 151. sz. 90–103.
- Mezei Péter – Harkai István (2022). Önszabályozó platformok? Elemzés a végfelhasználói jogok érvényesüléséről a CDSM irányelv 17. cikkének átültetése fényében. *In Medias Res*. 11. évf. 1. sz. 5–17.
- Meyer, Trisha (2017). *The Politics of Online Copyright Enforcement in the EU*. Palgrave Macmillan.
- Montagnani, Maria Lilla (2019). A New Liability Regime for Illegal Content in the Digital Single Market Strategy. In: Frosio, Giancarlo (szerk.): *The Oxford Handbook of Intermediary liability Online*. Oxford, Oxford University Press. 351–370.
- Quintais, João Pedro (2020). The New Copyright in the Digital Single Market Directive: A Critical Look. *European Intellectual Property Review*. 42. évf. 1. sz. 28–41.
- Quintais, João Pedro – Husovec, Martin (2021) How to License Article 17 of the Copyright in the Digital Single Market Directive? Exploring the Implementation Options for the New EU Rules on Content-Sharing Platforms. *GRUR International*. 70. évf. 4. sz. 325–348.
- Quintais, João Pedro – Schwemer, Sebastian Felix (2022). The Interplay between the Digital Services Act and Sector Regulation: How Special Is Copyright? *European Journal of Risk Regulation*, 13. évf. 1. sz. 191-217.
- Ramalho, Ana (2021). The Competence and Rationale of EU Copyright Harmonization. In: Rosati, Eleonora (szerk.): *The Routledge Handbook of EU Copyright Law*. Oxon, Routledge. 3–17.

- Rosati, Eleonora (2019). DSM Directive Series #5: Does the DSM Directive mean the same thing in all language versions? The case of 'best efforts' in Article 17(4)(a). *The IP Kat* <https://ipkitten.blogspot.com/2019/05/dsm-directive-series-5-does-dsm.html> (utolsó letöltés ideje: 2022. szeptember 30.)
- Ryan, Johnny (2010). *A History of the Internet and the Digital Future*. London. Reaktion Books
- Világbank: Az internetet használó személyek (a népesség %-ában): <https://data.worldbank.org/indicator/IT.NET.USER.ZS> (utolsó letöltés ideje: 2022. október 24.)
- Sag, Matthew (2017). Internet Safe Harbors and the Transformation of Copyright Law, *Notre Dame Law Review*. 93. sz. 499–564.
- Schwemer, Felix Sebastian (2020). Article 17 at the Intersection of EU Copyright Law and Platform Regulation. *Nordic Intellectual Property Law Review*. 89. évf. 2. sz. 400–435.
- Senftleben, Martin (2019). Bermuda Triangle – Licensing, Filtering and Privileging User-Generated Content Under the New Directive on Copyright in the Digital Single Market. 18. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3367219> (utolsó letöltés ideje: 2022. október 5.)
- Spoerri, Thomas (2019). On Upload-Filters and other Competitive Advantages for Big Tech Companies under Article 17 of the Directive on Copyright in the Digital Single Market, *Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law*. 10. évf. 2. sz. 173–186.
- Stalla-Bourdillon, Sophie et al. (2017). An Academic Perspective on the Copyright Reform. *Computer Law & Security Review*. 33. évf. 1. sz. 3–13.
- Stamatoudi, Irini – Torremans, Paul (2021). The Digital Single Market Directive. In: Stamatoudi, Irini – Torremans, Paul (szerk.): *EU Copyright Law*. Edward Elgar, Cheltenham. 651–761.
- Tóth Andrea Katalin (2016). Az európai szerzői jogi harmonizáció és a territorialitás kérdése. *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*. 11. évf. 4. sz. 9–43.
- Ujhelyi Dávid (2014). A szerzői jog célja és emberképe a szellemi alkotásokat megalapozó elméletek tükrében. *Iparjogvédelmi és szerzői jogi szemle*. 9. évf. 5. sz. 34–52.

Hivatkozott jogszabályok:

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve (2000. június 8.) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól (Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv) HL L 178., 2000.7.17., 1—16. o.

Az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve (2001. május 22.) az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról, HL L 167., 2001.6.22., 10—19. o.

Az Európai Parlament és a Tanács 2004/48/EK irányelve (2004. április 29.) a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről, HL L 157., 2004.4.30., 45—86. o.

Az Európai Unióról szóló szerződés, HL C 326., 2012.10.26., 13—390. o.

Az Európai Unió Alapjogi Chartája. HL C 326., 2012.10.26., 391—407. o.

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/1535 irányelve (2015. szeptember 9.) a műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról, HL L 241., 2015.9.17., 1—15. o.

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet), HL L 119., 2016.5.4., 1—88. o.

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/790 irányelve (2019. április 17.) a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról, HL L 130., 2019.5.17., 92—125. o.

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet) (EGT-vonatkozású szöveg), HL L 277., 2022.10.27., 1—102. o.

Az Európai Unió Bíróságának gyakorlata:

- C 70/10. sz. Scarlet Extended SA kontra Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM) ügy, ECLI:EU:C:2011:771
- C-170/13. sz. Huawei Technologies Co. Ltd kontra ZTE Corp. és ZTE Deutschland GmbH. ügy, ECLI:EU:C:2015:477
- C-236/08. sz. Google France SARL és Google Inc. kontra Louis Vuitton Malletier SA, a C-237/08. sz. Google France SARL kontra Viaticum SA és Luteciel SARL, és a C-238/08. sz. Google France SARL kontra Centre national de recherche en relations humaines (CNRRH) SARL és társai egyesített ügyek, ECLI:EU:C:2010:159
- C-314/12. sz. UPC Telekabel Wien GmbH kontra Constantin Film Verleih GmbH és Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH ügy, ECLI:EU:C:2014:192
- C-324/09. sz. L'Oréal SA és társai kontra eBay International AG és társai ügy, ECLI:EU:C:2011:474
- C-360/10. sz. Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) kontra Netlog NV ügy, ECLI:EU:C:2012:85
- C-401/19. sz. Lengyel Köztársaság kontra Európai Parlament és Az Európai Unió Tanácsa ügy. ECLI:EU:C:2022:297
- C-469/17. sz. Funke Medien NRW GmbH kontra Bundesrepublik Deutschland ügy, ECLI:EU:C:2019:623
- C-484/14. sz. Tobias Mc Fadden kontra Sony Music Entertainment Germany GmbH ügy, ECLI:EU:C:2016:689
- C-516/17. sz. Spiegel Online GmbH kontra Volker Beck ügy, ECLI:EU:C:2019:625
- C-527/15. sz. Stichting Brein kontra Jack Frederik Wullems-ügy, ECLI:EU:C:2011:474
- C-610/15. sz., Stichting Brein kontra Ziggo BV és XS4ALL Internet BV-ügy, ECLI:EU:C:2017:456
- C-682/18. és C-683/18. sz. Frank Peterson kontra Google LLC és mások és Elsevier Inc kontra Cyando AG egyesített ügyekben Öe főtanácsnok indítványa, ECLI:EU:C:2020:586

Egyéb dokumentumok:

- A Bizottság zöld könyve a szerzői és szomszédos jogokról az információs társadalomban, Brüsszel, 1995.7.19. COM(1995) 382 végleges
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak, valamint a Régiók Bizottságának az elektronikus kereskedelemmel kapcsolatos európai kezdeményezéséről, Brüsszel, 1997.4.16., COM(97) 157 végleges
- A Bizottság jelentése az Unió szerzői jogi szabályainak felülvizsgálatára irányuló nyilvános konzultációra érkezett válaszokról, 2014. július, Belső Piaci és Szolgáltatási Főigazgatóság
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az Európai digitális egységes piaci stratégiáról. Brüsszel, 2015.5.6. COM(2015) 192 végleges
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának A korszerű, európaibb szerzői jogi keret felé Brüsszel, 2015.12.9. COM(2015) 626 végleges
- Az Európai Parlament és a Tanács irányelv javaslata a digitális egységes piacon a szerzői jogról, Brüsszel, 2016.9.14. COM(2016) 593 végleges
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a digitális egységes piacon a szerzői jogról szóló (EU) 2019/790 irányelv 17. cikkével kapcsolatos iránymutatásról Brüsszel, 2021.6.4. COM(2021) 288 végleges